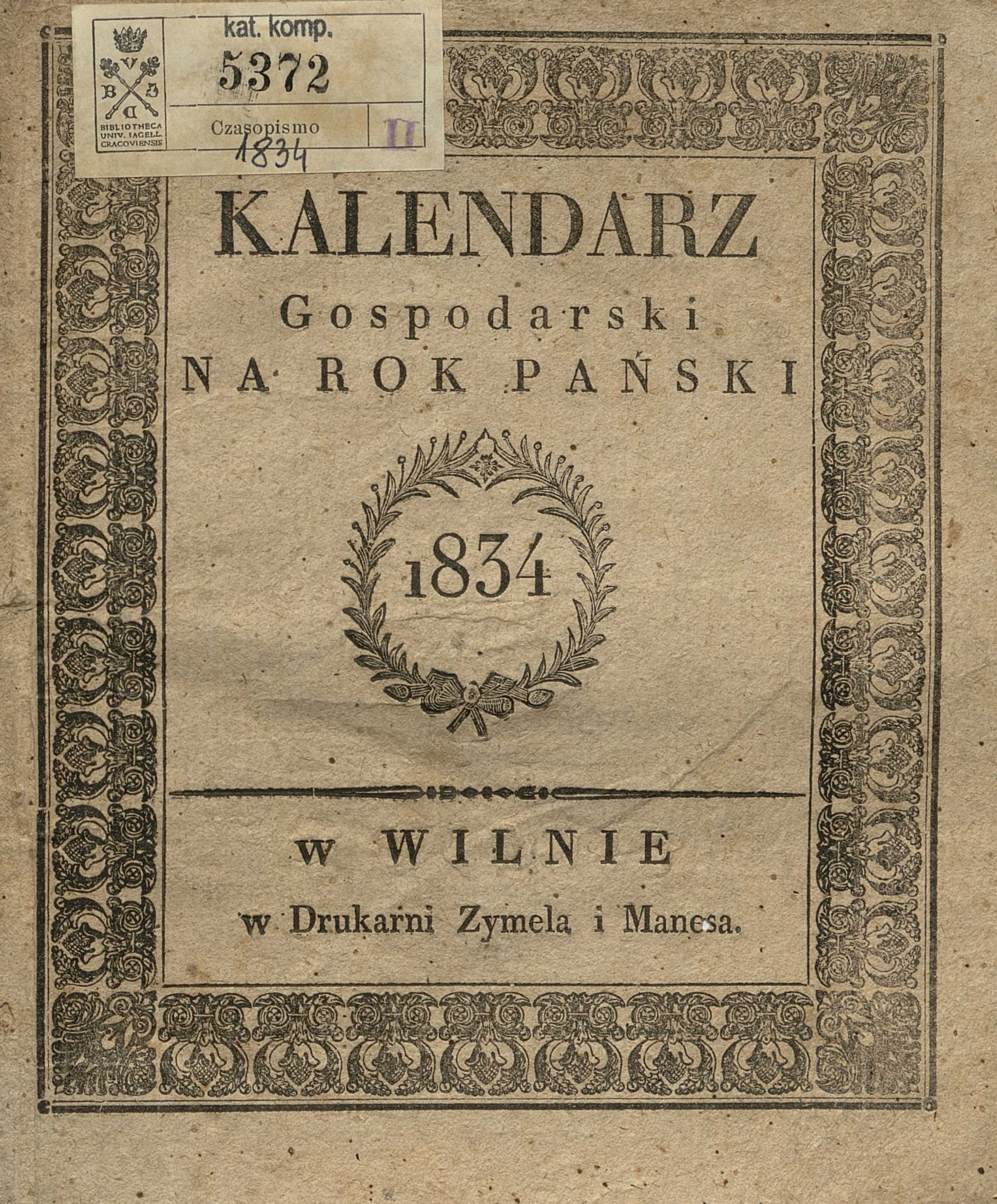

KALENDARZ

Gospodarski

NA ROK PAŃSKI

1834

W WILNIE

w Drukarni Zymela i Manesa.

KALENDARZ GOSPODARSKI NA ROK PAŃSKI 1834

Zawieraiący w sobie dni 365, oraz Swięta Rzymskie i Ruskie z oznaczeniem dni galowych; Epochy znakomitsze; tabelę wschodu i zachodu słońca; odmiany xiężyca; ciekawe i pożyteczne wiadomości gospodarskie i astronomiczne; odchodu poczt w Wilnie i Grodnie; pryncypalnieysze jarmarki; doświadczenia gospodarskie, oraz święta i posty Staro-Zakonnych.

LICZBY ZWRÓTÓW KALENDARSKICH.

Podług Star: Kalendar:			Podług Now: Kalendar.
XI.	-	Złota Liczba — -	XI.
XXIII.	-	Okrąg Słońca — -	XXIII.
I.	-	Epakta — — — -	XX.
VII.	-	Poczet Rzymski -	VII.
G.	-	Litera Niedzielna -	E.

ROK PERYODU JULIUSZOWEGO 6547.

Mięsopustu od Nowego roku do Popielcu Niedziel 9 dni 2.

Мясоястie продолжается 9 Недѣль.

W WILNIE I GRODNIE

w Drukarni Manesa Romma i Zymela Typografa.

Dozwala się drukować z warunkiem złożenia trzech exemplarzy w Komitecie Cenzury. Wilno, 1833 dnia 10 Maja.

Cenzor Leon Borowski.

RUCHOME SWIĘTA.

SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.
Niedzie: Starozapust. 18 Febr: vs. 26 Sty: ns.	Недѣля Мясопустная . . . 25 Февраля.
Popielec . . . . . 7 Mar: vs. 12 Lut: ns.	Недѣля Сыропустная . . . 4 Марта.
Wielkanoc . . . 22 Apr: vs. 30 Mar: ns.	Пасха Христова . . . . . 22 Апрѣля.
Krz: dni 28, 29, 30 Maj: vs. 5, 6, 7 Maj: ns.	Вознесение Господне . . . . . 31 Маія.
Wniebowst: Pańsk: 31 Maja vs. 8 Maj: ns.	Пятдѣсятница . . . . . . 10 Іюня.
Zielone Świątki . 10 Jun: vs. 18 Maj: ns.	Мясопустъ Петровъ . . . . 17 Іюня.
Boże Ciało . . . 21 Junii vs. 29 Maj: ns.	Петрова поста . . . 1 Недѣля и 4 дни.
Niedziel po Zielonych Świątk: 24 vs. 27 ns.	Мясопустъ Спасовъ . . . . . 31 Іюля.
Niedziela I. Adwen: 2 Dece: vs. 30 List: ns.	Мясопустъ Филиповъ . . . 13 Ноября.

Wielkanoc Rzymska pięcio-Niedzielami pierwiey przed Ruską.

WYKŁAD ZNAKOW KALENDARZA.

Nów Xiężyca.	♈ Baran.	♌ Lew.	♐ Strzelec.
Pierwsza Kwadra.	♉ Byk.	♍ Panna.	♑ Kozierożec.
Pełnia.	♊ Bliźnięta.	♎ Waga.	♒ Wodnik.
Ostatnia Kwadra.	♋ Rak.	♏ Niedźwiadek.	♓ Ryby.

Suchedni przypadają.

V. S.	N. S.
Pierwsze, w Marcu 14, 16, 17.	*Pierwsze*, w Lutym 19, 21, 22.
Drugie, w Czerwcu 13, 15, 16.	*Drugie*, w Maju 21, 23, 24.
Trzecie, w Wrześniu 19, 21, 22.	*Trzecie*, w Wrześniu 17, 19, 20.
Czwarte, w Grudniu 19, 21, 22.	*Czwarte*, w Grudniu 17, 19, 20.

* *Oznaczenie dni galowych.*

EPOCHY ZNAKOMITSZE.

Od stworzen: świata podł: Grekow	7342	Od założenia Miasta Lugdunu - -	3343
— — — — — — — — — Rzymian	5783	— ——— ——— Troi - - - -	3323
— — — — — — — — Żydow -	5594	— ——— ——— Aten - - - -	3315
— Urodzenia Seta syna Adamowego	5653	— ——— ——— Kartaginy - -	2672
— Potopu podług Grekow - - -	5100	— ——— ——— Rzymu - - -	2585
— — — — — — Rzymian - - -	4127	— Pierwszego bicia Srebrney monety w Rzymie - - - - - - - -	2103
— Założenia Miasta Babilonu - -	4064		

Od Narodzenia Chrystusa Pana w Betleem Judzkiém 25 Decembra roku 37 i ostatniego panowania Heroda, a 40 panowania Augusta Cesarza Rzymskiego. - - - - - - 1834
— Smierci Krzyżowcy Chrystusa Pana - - - - - - - - - - - - - 1801
— Zburzenia Jerozolimy - - - - 1766
— Założenia Miasta Konstantynopola 1504
— ——— ——— Kijowa - - - 1404
— ——— ——— Wenecyi - - - 1382
— ——— ——— Krakowa - - - 1134
— Rozdziału Kościoła Wschodniego z Zachodnim - - - - - - - - 964
— Wprowadzenia Wiary Swiętey do Rossyi - - - - - - - - - - - 846
— Założenia Miasta Moskwy - - - 687
— ——— ——— Grodna przez Xięcia Erdwiłłę Montwiłłowicza - - 616
— Założenia Miasta Warszawy - - 582
— ——— ——— Krolewca - - - 580
— ——— ——— Wilna przez Gedymina W. Xięcia Litwy - - - 516
— Założenia Miasta Lwowa - - - 554
— Wynalezienia prochu - - - - - 492
— Wynalazku dział - - - - - - 482
— Wynalezienia druku - - - - - 394
— Zdobycia przez Turkow Konstantynopola - - - - - - - - - - 381
— Złączenia wszystkich Xięstw w Rossyi - - - - - - - - - - 370
— Wynalezienia Ameryki - - - - 342
— Przyjęcia tytułu Cara w Rossyi - 301
— Zdobycia Kazania - - - - - - 282
— ——— Astrachanu - - - - - - 281
— Początku druku w Moskwie - - 270
— Zdobycia Syberyi - - - - - - - 250
— Pierwszey Rublowey monety bitey w Moskwie - - - - - - - - - 180
— Przyłączenia do Rossyi Mało-Rossyi - - - - - - - - - - - - 180
— Wprowadzenia regularnego woyska w Rossyi - - - - - - - - 144
— Zaprowadzenia Flotty w Rossyi - 138
— Ustanowienia Orderu S. Andrzeja 136
— Założenia Miasta Petersburga - - 131
— Wzięcia Rygi, Inflant, Rewla, Estonii i Wiborga - - - - - - 124

Od ustanowienia Rządzącego Senatu 123
— ——— Orderu S. Katarzyny 120
— ——— Nayświętsze: Rządzącego Synodu - - - - - - - 113
— Przyjęcia tytułu Cesarskiego w Rossyi - - - - - - - - - - - 113
— Ustanowienia Orderu S. Alexandra Newskiego - - - - - - - - - 109
— Odkrycia pierwszey kopalni Złota w Rossyi - - - - - - - - - - 95
— Ustanowienia Orderu S. Jerzego - 74
— Przyłączenia do Rossyi Białeyrusi 62
— Zdobycia Kerczy, Jenikola i Kinburga - - - - - - - - - - - - 60
— Ustanowienia Orderu S. Włodzimierza - - - - - - - - - - - - 52
— Wzięcia Krymu, Tamana i Kubani 51
— Założenia Banku Pożyczkowego - 48
— Zdobycia Oczakowa - - - - - - 46
— Przyłączenia do Rossyi Xięstwa Kurlandzkiego i Semigalii - - - 39
— Narodzenia Jego Imperatorskiey Mości Cesarza Wszech Rossyy i Króla Polskiego NIKOŁAJA PAWŁOWICZA - - - - - - - 38
— Założenia Instytutu wychowania Szlachetnych Panien S. Katarzyny w Petersburgu - - - - - - - - 34
— Rozszerzenia władzy Rządzącego Senatu i ustanowienia ośmiu Ministerstw - - - - - - - - - - - - 32
— Założenia Uniwersytetu Petersbur: 15
— Wstąpienia na Tron Rossyyski Nayjaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyy i Króla Polskiego NIKOŁAJA PAWŁOWICZA - - - - 9
— Wstąpienia na Tron Polski - - - 9
— Szczęśliwey Koronacyi Jego Imperatorskiey Mości NIKOŁAJA PAWŁOWICZA Samowładnącego Całą Rossyją i Jey Imperatorskiey Mości ALEXANDRY TEODOROWNY w Moskwie na Cesarstwo Rossyyskie - - - - - - - - - - - 8
— Szczęśliwey Koronacyi w Warszawie na Królestwo Polskie - - - - 5
— Obrania 259 Papieża Grzegorza XVI z domu Capelari n. 18 wrześn. 1765 4

JANUARIUS, ГЕНВАРЬ, STYCZEN ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Luty w Styczniu.	B.Z.Z.	LUNACYE.
		Nazwane jest Imie Jego JEZUS. Luc. 2.					
1	P.	NOWY ROK. Fulgen.	ОБРѢЗАН. ГОСП.	13	Hilaryusza Pap.		
2	W.	Makarego Opata Wyz.	Sylwestra Papieża.	14	Hilarego Opata.		
3	S.	Daniela Mę. i Genowe:	Malachijasza Proroka.	15	Pawła 1 Pustel.		
4	C.	Tytusa Biskupa i Mę.	Sobor 70 Apostołow.	16	Marcella Papie.		
5	P.	Telesfora Papie. i Mę.	Teopemta Mę. *Post.*	17	Antoniego Opa.		Słońce wstępuje w znak wodnika dn. 8 god. 12 m. 46 z południ.
6	S.	Trzech Królow.	Богоявленіе Господ.	18	Katedra S. Piot.		
		Należli Go w Kościele siedzącego. Luc. 2.			Jana 2.		
7	N.	1 po 3 Król. Julijana.	Н. 1 по Богоявленіи.	19	N. 2 po 3 Król.		
8	P.	Rygober. i Seweryna.	Domicyi Męczenni.	20	Fabia. i Sebasty.		
9	W.	Marcyjanny Panny.	Polieukta Męczenni.	21	Agnieszki Pann.		
10	S.	Agatona Papieża.	Grzegorza Biskupa.	22	Wincente: Mę.		
11	C.	Hygina Pap. i Męcz.	Teodozego Mnicha.	23	Zaśl. P. M. Jana.		Pierw. kwa. dnia 6 god. 4 mi. 24 rano.
12	P.	Raynolda i Honoraty.	Tacianny Męczenni.	24	Tymoteusza Bis.		
13	S.	Hilaryusza Papieża.	Ermila i Strat. Mm.	25	Nawr: S. Pawła.		
		Napełniycie te stągwie wodą. Jana 2.			Mat. 20.		
14	N.	2 po 3 Król. N. Im. Jez.	Н. 2 по Богоявленіи.	26	N. Starozapustn.		
15	P.	Pawła Pierw. Pustel.	Pawła Pustelnika.	27	Jana Złotouste:		
16	W.	Marcella Papieża i Mę.	Okowy Swięt. Piotra.	28	Ildefo: i Karol.		Pełnia dn. 13 godz. 11 mi. 53 rano.
17	S.	Antoniego Opata.	Antoniego Mni. Wiel.	29	Franciszka Sal.		
18	C.	Katedra Sgo Piotra.	Atanaz: i Cyryl. Dok.	30	Martyny Panny.		
19	P.	Ferdynanda i Kanuta.	Makarego Egipcyian.	31	Piotra Wyzn.		
20	S.	Fabijana i Sebastyjan.	Eufemiusza Wyznaw.	1	*Feb.* Ig. B. *Wig.*		
		Tam będzie płacz i zgrzytanie zębow. Mat. 8.			Luc. 2.		
21	N.	3 po 3 Król. Agniesz.	Н. 3 по Богоявленіи.	2	Grom. N. P. M.		
22	P.	Wincen. i Anastazyi.	Tymoteusza Apostoła.	3	Błażeia B. i Mę:		Ostatnia kwa. dn. 20 godz. 2 mi. 56 rano.
23	W.	Zaśl. N. P. M. i Jana.	Klemensa Biskupa.	4	Andrzeja i Wer.		
24	S.	Tymoteusza Biskupa.	Xenii Panny.	5	Agaty P. i Mę.		
25	C.	Nawróc: S. Pawła Apo.	Grzegorza Biskupa.	6	Teofila i Dorot.		
26	P.	Polikarpa Bis. i Męcz.	Xenofonta Kapłana.	7	Romualda Opat.		
27	S.	Jana Złotoustego Bis.	Prz. Rel. S. Jana Złot.	8	Jana *de Matta.*		
		Że Mu i wiatry i morza są posłuszne. Mat. 8.			Luc. 18.		
28	N.	4 po 3 Król. Ildefons.	Н. 4 по Богоявленіи.	9	N. Zapustna.		Nów dn. 27 god. 6 mi. 42 wieczor.
29	P.	Franciszka Salezy. Bis.	Prz. Ciała Ignace. Mę.	10	Scholastyki Pan:		
30	W.	Martyny Panny.	Трехъ Святителей.	11	Lucyusza i Euf.		
31	S.	Piotra Nol. Wyznaw.	Cyra i Jana Cudot.	12	Gauden: M. *Pop.*		

MAXYMY MORALNE.

Jakiż dziś natłok życzeń i przyjacioł! szczęśliwy, komu jedno nayważnieysze się spełni! kto jednego prawdziwego przyjaciela na całe życie zachowa?

Mędrzec od rana pożytki zbiera, głupi czeka do wieczora; mędrzec czczonym będzie do późney starości, obrzydliwość głupiego, co raz mocniey się ukaże.

FEBRUARIUS, ФЕВРАЛЬ, LUTY ma dni 28.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Marzec w Lutym.
1	C.	Ignacego Bi. Mę. *Wig.*	Tryfona Męczeńnika.	13	Jordana i Fuski.
2	P.	Gromniczney N. P. M	Спрѣтеніе Господ.	14	Walentego Mę.
3	S.	Błażeja Bisk: i Męcz.	Symeona i Anny Pr.	15	Faustyna i Jowi.
		Panie, izaliś ty nieposiał dobrego nasien. Mat. 13.			Mat. 4.
4	N.	5 po 3 Król. Andrzeja.	Н. 5 по Богоявленіи.	16	N. Wstępna.
5	P.	Agaty Panny i Męcz.	Agaty Męczeńniczki.	17	Polikar. i Sabi.
6	W.	Teofila i Doroty Pan.	Bokula Biskupa.	18	Konstanc. i Zuz.
7	S.	Romualda Opata.	Parteniusza Biskupa.	19	Konra. Wy. *Su:*
8	C.	Jana *de Matta* i Rych.	Teodora Męczeńnika.	20	Eucharego Bis.
9	P.	Apolonii Panny i Mę.	Nicefora Męczeńnika.	21	Eleonory P. *Su:*
10	S.	Scholastyki Panny.	Charlampiusza Męcz.	22	Kate. S. Piot. *Su.*
		Aby się wypełniło to, co rzeczono p. Pror. Mat. 13.			Mat. 17.
11	N.	6 po 3 Król. Lucyusz.	Н. 6 по Богоявленіи.	23	N. 2. Sucha.
12	P.	Gaudentego i Eulalii.	Melecyusza Biskupa.	24	*Macieja Apos.*
13	W.	Jordana, Julij: i Fuski.	Martyniana Mnicha.	25	Wiktoryna Mę.
14	S.	Walentego Męczeńni:	Auxencyusza Mni.	26	Alexandra Bisk.
15	C.	Faustyna i Jowita Mm.	Onezyma Apostoła.	27	Fortu. i Anasta.
16	P.	Julijanny Panny i Mę:	Pamfila i Porf. Mm.	28	Romana Wyzn.
17	S.	Polikarpa i Sabina.	Teodora Męczeńnika.	1	*Mar.* Albina B.
		A co będzie sprawiedliwego dam wam. Mat. 20.			Luc. 11.
18	N.	Starozapustna Konstan.	Н. 7 по Богоявленіи	2	N. 3 Głucha.
19	P.	Konrada i Gabina.	Archippa Apostoła.	3	Fortun. i Kuneg.
20	W.	Eucharego Biskupa.	Leona Biskupa.	4	*Kazimier: Król.*
21	S.	Eleonory Panny.	Tymoteusza Mnicha.	5	Prz. S. Wacław.
22	C.	Katedra Swię. Piotra.	Znal: Rel: MM. Ewie.	6	Kolety Panny.
23	P.	Fulgentego Wyznaw:	Polikarpa Bis. i Męc.	7	Tomasza z Akw.
24	S.	*Macieja Apostoła.*	*Znale: Gł. S. Jana.*	8	Jana Bożego W.
		Kto ma uszy ku słuchaniu, niechay słucha. Luc. 8.			Jana 6.
25	N.	Mięsopustna. Wiktory.	Н. Мясопустная.	9	N. 4 Srzodopost
26	P.	Alexandra i Nestora.	Porfirego Biskupa.	10	40 Męczeńnik.
27	W.	Fortunata i Anastazyi.	Prokopiusza Biskupa.	11	Pelagii Panny.
28	S.	Romana Opata Wyz:	Bazylego Mnicha.	12	Grzegorza Papie.

B.Z. Z.

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak ryby d. 7 g. 3 m. 29 rano.

Pierw: kwa: dn. 4 go. 11 mi. 22 wieczorem.

Pełnia dn. 11 go. 10 min. 41 wieczorem.

Ostatnia kwa. dn. 19 go. 1 mi. 56 wieczorem.

Nów dn. 27 g. 12 mi. 58 z południ.

Sprawiedliwość jedyną jest cnotą, która nigdy zbytkiem niegrzeszy; bądź sprawiedliwym, a wszystkie cnoty mieć będziesz.

Kochać i wielbić Boga, stosować się we wszystkiém do porządku przez niego ustanowionego, oto jest treść Religii, jakim sposobem dowiedziesz, że ją masz? oto będąc sprawiedliwym.

Każdemu, skoro można, w potrzebie pomagać, a nigdy nieszkodzić nikomu, oto jest coś winien braciom.

Natura człowieka jest bydź słabym, powinność niebydź nim.

Miłość porządku jest cnot wszystkich zasadą, miłość bliźniego ich dopełnieniem.

Nie tyle patrz co tobie, ale co drugiemu pożyteczno jest.

Chocby cię nęcili źli ludzie; chocby ci

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Kwiecień w Marcu.	B.Z. Z.
1	C.	Albina Biskupa i Toby.	Ewdocyi Męczennicz.	13	Nicefora i Krys.	
2	P.	Symplicyus. i Heleny.	Teodota Bis. i Męcz.	14	Zacharyjasza Bis.	
3	S.	Fortunata i Kunegun.	Eutropiusza Męczeń.	15	Cyryjaka i Lon.	
		Będzie naygrawany, ubiczowa: i upluwany. Luc. 18.			Jana 8.	
4	N.	Zapustna. Kazim. Kró	H. Сыропустная.	16	N. 5 Biała.	
5	P.	Przenies. S. Wacława.	Konona Męczeńnika.	17	Patrycego i Gier.	
6	W.	Kolety Panny.	42 Męczeń. w Amm.	18	Gabryela Archa.	
7	S.	Toma: z Akwi. *Popiel.*	Bazylego i Efrema.	19	*Józ. Obl. N. P. M.*	
8	C.	Jana Bożego Wyzna.	Teofilakta Biskupa.	20	Joach. Oy. P. M.	
9	P.	Franciszki i Katarzy.	40 Męczeńnikow.	21	P. M. Bol. Bene.	
10	S.	40 Męczeńnikow.	Konrada Męczeńni.	22	Pawła B. i Okta.	
		Nie będziesz kusił Pana Boga twego. Mat. 4.			Mat. 21.	
11	N.	Wstępna. Pelagii.	H. 1 Поста.	23	N. 6 Kwietna.	
12	P.	Grzegorza Papieża.	Teofana Sygrańskie.	24	Epigmeus. i Lat.	
13	W.	Nicefora Bis. i Krysty.	Prze: Rel. S. Nice. Pa.	25	Braulliusza.	
14	S.	Zacharyja: Bisk. *Such.*	Benedykta Opata.	26	Teodozyusza.	
15	C.	Cyryjaka i Longina.	Agapiusza Męczeńni.	27	*Wielki Czwart.*	
16	P.	Cyrylla Męczeń. *Such.*	Sabina i Papy Męcze.	28	*Wielki Piątek.*	
17	S.	Patrycego i Giertr. *Su.*	*Alexego Wyznawcy.*	29	*Wielka Sobota.*	
		A szaty też Jego stały się białe. Mat. 17.			Mar. 16.	
18	N.	2 Sucha. Gabryela	H. 2 Поста.	30	Zmartw: Pańsk.	
19	P.	*Józefa Obl. N. P. M.*	Chryzanta i Daryi.	31	Poniedział. Wiel	
20	W.	Joachima Oyc. N. P. M.	MM. w Kl. S. Sabby.	1	*Apr.* Teodo. Mę.	
21	S.	Benedykta Opata.	Jakóba Biskupa.	2	Franci: z Pauli.	
22	C.	Pawła Bisk. i Oktawia.	Bazylego Bisku. i Mę.	3	Rychar. i Teod.	
23	P.	Ottona Żołnierza.	Nikona Mni. i Męcz.	4	Izydora Bisku.	
24	S.	Epigmeus. i Lat. *Wig.*	Zacharyjasza Wyzn:	5	Wincente. *Wig.*	
		Kto nie jest ze mną, przeciw mnie jest. Luc. 11.			Jana 20.	
25	N.	3 Głu. Zwiasto N. P. M.	H. 3. Благ: Пр. Бого.	6	N. Przewodna.	
26	P.	Teodozyusza i Kastul.	*Sobor S. Gabr. Arch.*	7	Zwiast. N. P. M.	
27	W.	Ruperta Biskupa.	Matrony Męczeńnicz.	8	Apolonius. Mę.	
28	S.	Syxsta P. i Gunterma.	Stefana i Hilar. Mni.	9	Maryi Egipcyia.	
29	C.	Eustachego i Anastaze.	Marka Biskupa.	10	Ezechiela Proro.	
30	P.	Kwiryna Mę. i Anieli.	Jana Mnicha.	11	Leona Papieża.	
31	S.	Benijamina i Balbiny.	Hipacyusza Mnicha.	12	Juliusza Papie:	

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak barana dn. 9 go. 3 mi. 41 rano.

Porówn: dnia z nocą. Początek wiosny.

Pierwsza kwad. dn. 6 go. 2 mi. 44 wieczorem.

Pełnia dn. 13 go. 7 mi. 54 rano.

Ostatnia kwad. dn. 20 go. 3 min. 8 rano.

Nów d. 28 go. 6 mi. 23 rano.

mówili, że skarby znaydziesz na drodze i dom twóy napełnisz korzyścią, odwróć nogę twoję od ich ścieżek, bo oni ku nieszczęściu się kwapią.

Scieżka sprawiedliwych jako zorza poranna, rośnie aż do dnia doskonałego; ścieżka złych jako zorza wieczorna, rośnie aż do ciemney nocy.

Serce sprawiedliwego źrzódłem jest uczucia i życia, serce złego zgubę i śmierć wyziewa.

Jako chmura przechodząca, zły przemi-

APRILIS, АПРѢЛЬ, KWIECIEŃ ma dni 30.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. May w Kwietniu.
		Zbierzcież zbywające ułomki. Jana 6.			Jana 10.
1	N.	4 Srzodopost Teodory.	Н. 4 Поста.	13	N. 2 po Wielk
2	P.	Franciszka z Pauli.	Tyta Mnicha.	14	Tybur i Waler.
3	W.	Rycharda i Teodozyi.	Niceta Mnicha.	15	Krescentego.
4	S.	Izydora Biskupa.	Józefa Mnicha.	16	Kalixta Papieża.
5	C.	Wincentego Ferrery.	Teodula Męczeńnika.	17	Aniceta Papieża.
6	P.	Wilhelma i Syxta.	Eutychiusza Biskupa.	18	Apolon: i Eleu.
7	S.	Donata i Rufina.	Jerzego Biskupa.	19	Hermog: i Wer:
		Kto z Boga jest, słów Bożych słucha. Jana 8.			Jana 16.
8	N.	5 Biała. Apoloniu.	Н. 5 Поста.	20	N. 5 po Wielk
9	P.	Maryi Egip. i Kassyl.	Eupsychiusza Męcz.	21	Anzel. i Symon.
10	W.	Ezechiela Proroka.	Terencyusza i inn. Mę.	22	Sotera i Kaja.
11	S.	Leona Papieża.	Antypa Biskupa.	23	*Jerzego Męcze.*
12	C.	Juliusza i Konstante.	Bazylego Biskupa.	24	Woyciecha Bis.
13	P.	N. P. M. Boles. Herme.	Artemona Biskupa.	25	*Mar: Apo: i Ew.*
14	S.	Tyburcego i Waler.	Marcina Papieża.	26	Kleta i Marcel.
		Błogosławiony, który idzie w Imię Pańs. Mat. 21.			Jana 16.
15	N.	6 Kwietna. Krescen.	Н. 6 Вербная.	27	N. 4 po Wielk
16	P.	Kalixta i Lamberta.	Agaty i Ireny Męcz.	28	Witalisa Męcz.
17	W.	Aniceta Papieża.	Symeona Mnicha.	29	Piotra Męczeń.
18	S.	Apoloniusz: i Eleutere.	Jana Mnicha.	30	Katarzyny Sen.
19	C.	*Wielki.* Hermogena.	Jana Anachoreta.	1	*Maj. Fil. i Jakó.*
20	P.	*Wielki.* Wiktora.	Teodora Trychina.	2	Atanaz: i Zygm.
21	S.	**Wielka.* Anzelma.	Januaryusza Bis. i Mę.	3	*Znal: S. Krzy.*
		Wstałci zmartwych, nie masz Go tu. Mar. 16.			Jana 16.
22	N.	Zmartw. Pańs. Sotera.	Н. Пасха Христова.	4	N. 5 po Wielk
23	P.	Ponied. Wielk. Jerzego.	Пон: свѣ: Геор: М:	5	Piusa V. Pap. †.
24	W.	Woyciecha Ar. B. i M.	Вторникъ свѣтлый.	6	Jana w Oleju. †.
25	S.	*Marka Apos. i Ewan.*	*Marka Apos. i Ewan.*	7	Domiceli Pan. †.
26	C.	Kleta i Marcel. Papie.	Bazylego Biskupa.	8	Wniebo: Pańsk
27	P.	Anastazego i Tertulija.	Symeona Męczeńnika.	9	Grzegorza Teol.
28	S.	Witalisa Męczeńnika.	Jasona i Sosypatra.	10	Izydora Rolni.
		Błogosła:, którzy niewidzieli, a uwierzyli. Jana 10.			Jana 15 i 16.
29	N.	Przewodna. Piotra.	Н. 1 по Пасцѣ.	11	
30	P.	Katarzyny Seneńskiey.	*Jakóba Apostoła.*	12	Pankra. i Nery.

B.Z.Z.

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak byka dnia 8 god. 4 mi. 7 wieczorem.

Pierw: kwad: dn. 5 go. 1 mi. 59 rano.

Pełnia dn. 11 go. 4 mi. 17 wieczorem.

Ostatnia kwad. dn. 18 go. 6 mi. 13 wieczorem.

Nów dn. 26 g. 10 mi. 6 wieczor.

nie; sprawiedliwy jako słońce.

Dusza cnotliwa, spokoyna, czyni wiek kwitnący; dusza występna, strwożona wysusza kości.

Słodki i łatwy się wydaje z początku człowiekowi chleb zbrodni; a potém napełnią się piaskiem usta jego, kością w gardle mu stanie.

Ucieka zły i trwoży się choć go nikt niegoni; sprawiedliwy, jako lew śmiały, stoi bez bojaźni.

Pierwszym początkiem do niecnoty, nie-

MAJUS,		MAЙ,		MAY			ma dni 31.
D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Czerwiec w Maju.	B.Z.Z.	LUNACYE.
1	W.	*Filipa i Jakó: Apos.*	Jeremijasza Proroka.	13	Serwacego Bis.		
2	S.	Atanazego i Zygmunta.	Atanaz: *Hleba i Bory.*	14	Bonifacego Mę.		
3	C.	*Znalezien. S. Krzyża.*	Tymoteusza i Maura.	15	Zofii i 3ch Cór.		
4	P.	Floryjana i Moniki.	Pelagii Męczennicz.	16	Jana Nep. i Ubal.		
5	S.	Piusa V. P. Maxyma.	Ireny Męczenniczki.	17	Torpeta i Pasch.		
A duszę swoje kładę za owcę moje. Jana 10.					Jana 14.		
6	N.	2 po Wielk. Jana Ew.	Н. 2 по Пасцѣ.	18	Zesła. Ducha S.		
7	P.	Domiceli Panny.	*Zjaw: S. Krzy: w Jeru.*	19	Poniedz. Świąt.		
8	W.	*Stanisława Bis. i Mę.*	Іоанна Богослова.	20	Bernarda Seneń.		
9	S.	Grzegorza Nazy: Teol.	Николая Епископа.	21	Walensa Bi. *Su.*		
10	C.	Zja: S. Mi: i Izyd. Rol.	*Symona Apostoła.*	22	Heleny Panny.		
11	P.	Mamerta Biskupa.	Mocyusza Biskupa.	23	Dezyder. Bi. *Su.*		
12	S.	Pankracego Męczenni.	Epifaniusza Biskupa.	24	Joan. Wdo. *Su.*		
Będzie się radowało serce wasze. Jana 16.					Mat. 28.		
13	N.	3 po Wielk. Op. S. Józ.	Н. 3 по Пасцѣ.	25	N. SSS. Tróycy.		
14	P.	Bonifacego Męczenni.	Izydora Męczennika.	26	Filipa Ner: Wy.		
15	W.	Zofii i 3ch Córek Męcz.	Pachomiusza Wielk.	27	Jana Pap. i Bed.		
16	S.	Jana Nepom: i Ubalda.	Teodora Mnicha.	28	Germana Bisku.		
17	C.	Torpeta i Paschalisa.	Andronika Apostoła.	29	Boże Ciało.		
18	P.	Felixa i Wenantego.	Teodota Męczennika.	30	Ferdyna. i Felix.		
19	S.	Celestyna i Pudencyan.	Patrycyusza Biskupa.	31	Petroneli Panny.		
Lecz gdy przyydzie on Duch prawdy. Jana 16.					Luc. 14.		
20	N.	4 po Wielk. Bernar.	Н. 4 по Пасцѣ.	1	*Jun.* N. 2 po Św.		
21	P.	Walensa Bisk. i Męcz.	*Konstantyna i Helen.*	2	Marcella i Piotr.		
22	W.	Heleny i Julii Panien.	Bazyliszka Męczenni.	3	Laurent. i Klot.		
23	S.	Dezyderyu. Bis. i Mę.	Michała Biskupa.	4	Alexan: i Kwir.		
24	C.	Joanny Wdowy.	Symeona Słupnika.	5	Bonifacego Bisk.		
25	P.	Urbana i Magd: *de Pa.*	*Znal: Gł. Sgo Jana.*	6	*Serce P. Jezusa.*		
26	S.	Filipa Neryu: Wyz.	Karpa Apostoła.	7	Roberta Opata.		
Ja będę Oyca prosił za wami. Jana 16.					Luc. 15.		
27	N.	5 po Wielk. Jana Pa.	Н. 5 по Пасцѣ.	8	N. 3 po Świąt.		
28	P.	Germana i Lucyi. †.	Niceta Biskupa.	9	Prymusa i Felic.		
29	W.	Maxymina i Teodo. †.	Teodozyi Pan. i Męcz.	10	Bogumi. i Małg.		
30	S.	Ferdynan. i Felixa. †.	Izacyusza Mnicha.	11	Barnaba Apost.		
31	C.	Wnieb: Pańsk. Petro.	Вознесеніе Господ.	12	Onufrego Wyz.		

LUNACYE:

Słońce wstępuie w znak bliźniąt dnia 9 god. 4 mi. 25 wieczor.

Pierw: kwad: dn. 4 go. 9 mi. 36 rano.

Pełnia dn. 10 go. 12 mi. 43 z północy.

Ostatnia kwa. dn. 18 god. 10 min. 35 rano.

Nów dn. 26 go. 11 mi. 38 rano.

prawda.

Kto się wśpiera na kłamstwach, ten wiatry pasie, ten ptaki lecące goni.

Kto doł kopie, sam często w weń wpada; kamień toczony nie raz się wróci na tego, który go toczył, tak i zły wpadnie w sidła swoje.

Cnota naylepsze Szlachectwo, rozum naylepszy majątek, zdrowie naylepsza uroda.

Niedopuszczay się wkorzenić złemu; co dziś z łatwością wyrwać możesz, jutro siłą niewyważysz, bywa z iskierki pożar.

Nie odrazu złego pozbędziesz się nałogu;

JUNIUS, ИЮНЬ, CZERWIEC ma dni 3o.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza Lipiec w Czerwcu.	B.Z.Z.
1	P.	Nikodema i Pamfila.	Justyna Męczeńnika.	13	Antonie: z Pad.	
2	S.	Marcella i Piotra Mm.	Nicefora Biskupa.	14	Bazylego Bisku.	
		On o mnie świadczyć będzie. Jana 15. i 16.			Mat. 5.	
3	N.	6 po Wielk. Laurent.	Н. 6 по Пасцѣ.	15	N. 4 po Świąt.	
4	P.	Alexandra i Kwiryna.	Metrofana Patryar.	16	Aurelija: i Justy.	
5	W.	Bonifac. Bisk. i Waler.	Doroteusza Bis. i Mę.	17	Adolfa Biskupa.	
6	S.	Norberta Bis. Wyzn.	Hilaryona Mnicha.	18	Marka i Marcel.	
7	C.	Roberta Opa. Z. Cyst.	Teodota Bis. i Męcz.	19	Gerwa: i Prota.	
8	P.	Medarda Biskupa.	Teodora Męczeńnika.	20	Sylwery: i Flor:	
9	S.	Prymusa i Felicyjana.	Cyrylla Ar. Bis. Ale.	21	Aloizego Genza.	
		Pokoy móy daję Wam. Jana 14.			Mat. 5.	
10	N.	Zesła. Ducha S. Bogum:	Сошествіе Св. Духа.	22	N. 5 po Świąt:	
11	P.	Poniedział. Sw. Barna:	Понед. Св. Троицы.	23	Zenona i Agrypi.	
12	W.	Onufrego Wyznawcy.	Вторникъ свѣтлый.	24	*Narodz. S. Jan.*	
13	S.	Antoniego z Pad. *Such.*	Akwiliny Męczeńni.	25	Prospera Bisku.	
14	C.	Bazylego W. Bisku.	Elizeusza Proroka.	26	Jana i Paw: Mm.	
15	P.	Wita i Modesta *Such.*	Ammosa Proroka.	27	Władysła: Kró.	
16	S.	Aurelijana i Justy. *Su.*	Tychona Cudotwórcy.	28	Leona Pap. *Wig.*	
		Idąc tedy nauczaycie wszystkie narody. Mat. 28.			Mat. 16.	
17	N.	SSS. Tróycy. Adolfa.	Н. 1 Всѣхъ Св. *Zapu.*	29	Piot: i Paw. Ap.	
18	P.	Marka i Marcellina.	Leoncyu. M. *I. d. pos.*	30	Pamiąt. S. Paw.	
19	W.	Gerwazego i Protaze.	*Judy Apostoła.*	1	*Jul.* Juliusza Mę.	
20	S.	Sylweryu: i Florenty.	Metodego Bis. i Mę.	2	*Naw: N. P. M.*	
21	C.	Boże Ciało: Aloizego.	Тѣло Христово.	3	Awita Kapłana	
22	P.	Paulina B. 10,000 Mm.	Euzebiusza Męczeńni.	4	Józefa Kal: i El:	
23	S.	Zenona i Agrypiny.	Agrypiny Męczeńni.	5	Wilhe. i Karol:	
		Aby był dom móy napełniony. Luc. 14.			Mat. 7.	
24	N.	2 po Świąt. *N.S.Jana.*	Н. 2. Рож: Св. Іоан.	6	N. 7 po Świąt.	
25	P.	Prospera i Galikana.	Febronii Męczeńnicz.	7	Klaud: i Pulch.	
26	W.	Jana i Pawła Mm.	Dawida Mnicha.	8	Kilijana i Jana.	
27	S.	Władysława Króla.	Samsona Mnicha.	9	Zenona i Anato.	
28	C.	Leona Papieża. *Wigil.*	Prz. Rel. Cyra i Jana.	10	7 Braci śpiący.	
29	P.	Piotra i Pawła Apos.	Петра и Павла Апо.	11	Cypryia: i Joan.	
30	S.	Pamiątka S. Pawła Ap.	*Sobor 12 Apostołow.*	12	Jana Gwalb: Op.	

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak raka d. 9. g. 12 min. 56 z północy.

Przesil: dnia. Początek lata.

Pierw: kwad: dn. 2 go. 2 mi. 43 wieczorem.

Pełnia dn. 9 go. 10 mi. 3 rano.

Ostatnia kwa. dn. 17 go. 3 mi. 38 rano.

Nów d. 24 go. 10 mi. 54 wieczor.

na zadawnioną ranę długiego leczenia potrzeba.

Mało na tém, iż przestaniemy źle czynić, jeźli dobrze czynić nie poczniemy.

Są ludzie, którzy sami się rano budzą, są drudzy, których ze snu, budzić potrzeba, są tacy, którzy sami wiedzą jak postępować mają, są drudzy, których postrzegać należy.

Mądry przyimie radę, głupi nią pogardzi, i po tém poznać go można.

Niemała mądrość, mądrze mówić, lecz naywiększa mądrze czynić.

Na siebie prawo stanowi, kto po drugich dobrego wyciąga.

Naywiększa pochwała jest dobrze czy-

JULIUS, ЮЛЬ, LIPIEC ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Sierpień w Lipcu.
		Który z was człowiek mając sto owiec. Luc. 15.			Luc. 16.
1	N.	3 po Swiąt. Julius.	Н. 5 по Сошеств.	13	N. 8 po Swiąt.
2	P.	*Nawiedze: N. P. Mar.*	*Złoże: Szaty. N.P.M.*	14	Bona: Dok. Koś.
3	W.	Awita Kap. i Kamilli.	Hiacynta Męczenni.	15	Rozesł: Śś. Apo.
4	S.	Józefa Kal: i Elżbiety.	Andrzeja Ar. B. Kry.	16	*Szkapl. N. P. M.*
5	C.	Wilhelma i Karoliny.	Marty M. S. Syme. C.	17	Alexe: W. Wy.
6	P.	Izajasza Pr. i Dominiki.	Sysoja Mnicha.	18	Symeona i Rozy:
7	S.	Klaudy: M. i Ester: Kr.	Tomasza Mnicha.	19	Wincen: *a Pau.*
		Nieboy się odtąd już ludzie łowić będziesz. Luc. 5.			Luc. 19.
8	N.	4 po Swiąt. Kilijana.	Н. 4 по Сошеств.	20	N. 9 po Swiąt.
9	P.	Zenona i Anatolii Pan.	Pankracego Bis. i Mę.	21	Daniela i Praxe.
10	W.	7 Braci śpiących.	45 Męczenni. Nikopol.	22	*Maryi Magda.*
11	S.	Cypryjana i Joanny.	Eufemii Męczennicz.	23	Libery: i Apoli.
12	C.	Jana Gwalberta Opata.	Prokla i Hilar. Mm.	24	Krystyny Pan.
13	P.	Małgorzat: i Klary PP.	*Sobor Gabr. Archan.*	25	*Jakóba Aposto:*
14	S.	Bonawentu: D. Koście:	Akwila Apostoła.	26	*Anny M. P. M.*
		A ktobykolwiek zabił będzie winien sądu. Mat. 5.			Luc. 18.
15	N.	5 po Swiąt. Ro. Śś. A.	Н. 5 по Сошеств.	27	N. 10 po Swiąt.
16	P.	*Szkaplerney N. P. M.*	Antynogona Męczeń.	28	Innocent: i Bot.
17	W.	Alexego Wiel. Wyz:	Maryny Męczennicz.	29	Marty P. G. P. J.
18	S.	Symeona i Rozyny.	Emiljana Męczennika.	30	Abdona i Senna.
19	C.	Wincentego *a Paulo.*	*Makr. P. S. S. B. W.*	31	Ignacego Wyz.
20	P.	Elijasza Pro. i Filipa.	Иліи Пророка.	1	*Aug.* Pio. w ok.
21	S.	Daniela Pr. i Praxedy.	Symeona i Jana Mn.	2	*N. P. M. Aniel.*
		Bo niektórzy z nich zdaleka przyszli. Mat. 8.			Mar. 7.
22	N.	6 po Swiąt. *Mar. Mag.*	Н. 6 по Сошеств.	3	N. 11 po Swiąt.
23	P.	Liberyu: i Apolinare.	Trofima i Teofila.	4	Dominika Wyz.
24	W.	Krystyny Panny i Mę.	Глѣба и Бориса.	5	*N. P. M. Snież.*
25	S.	*Jakóba Apostoła.*	Успеніе Св. Анны.	6	*Przemie. Pań.*
26	C.	*Anny Mat. N. P. Ma.*	Hermolausa Męczeń.	7	Kajetana Wyz.
27	P.	Pantaleona Męczenni:	*Pantaleona Męczeń.*	8	Cyryjaka Męcz.
28	S.	Innocente: i Botwida.	Prochora Apostoła.	9	Romana Męcze.
		Drzewo dobre owoce dobre rodzi. Mat. 7			Luc. 10.
29	N.	7 po Swiąt. Kunegu:	Н. 10 по Сошеств.	10	N. 12 po Swiąt.
30	P.	Abdona i Sena Męcz.	Siły i Sylwana Apos.	11	Tyburce: i Zuza.
31	W.	Ignacego Loj. Wyzna.	Eudoc. Mni. Mę. *Zap.*	12	Klary i Felicys.

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak lwa dnia 11 go. 11 mi. 46 z południa.

Pierw: kwad: dn. 1 god. 6 mi. 56 wieczorem.

Pełnia dn. 8 god. 8 mi. 58 wieczorem.

Ostatnia kwa: dn. 16 go. 8 mi. 49 wieczorem.

Nów d. 24 go. 8 mi. 16 rano.

Pierw: kwad: dn. 30 go. 11 m. 54 wieczorem.

nić, a pochwał niepragnąć.

Skryte, ciche, ale słodkie szczęście za cnotą chodzi, kto w niém zasmakuje, już innego niechce.

Cnota w niedoli, przesladowaniu, cierpieniu znaydzie sobie słodycz złym nieznaną.

Niemasz takiego, któryby kiedykolwiek niezasłużył na naganę, któż więc naylepszym z ludzi! ten który naymniey ma przywar. Kto naymniey ma przywar? ten,

AUGUSTUS, АВГУСТЪ, SIERPIEŃ ma dni 31.

D.	T.	Święta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Święta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Wrześ: w Sierpniu.	B.Z.Z.
1	S.	Piotra w okowach.	7 Męczenni. *D. 1 post.*	13	Hipo. i Kassyja.	
2	C.	*N. P. Mar. Anielsk.*	Prze: Rel. S. Stefana.	14	Euzeb. W. *Wig.*	
3	P.	Znal: S. Szczepana Mę.	Izaaka, Dalm. i Faust.	15	Wnieb. N. P. M.	
4	S.	Dominika Wyznawcy.	7miu Braci śpiących.	16	Rocha Wyzna.	
		Rzekł mu: Cóż to słyszę o tobie. Luc. 16.			Luc. 17.	
5	N.	8 po Świąt. *N.P.M.Sn.*	Н. 8 по Сошеств.	17	N. 13 po Świąt.	
6	P.	*Przemienie: Pańskie.*	Преображ. Господ.	18	Agapita i Krys.	
7	W.	Kajetana Wyznawcy.	Domicyusza Męczeń.	19	Ludwika i Beni.	
8	S.	Cyryjaka Męczennika.	Emiljana Biskupa.	20	Bernarda Opata.	
9	C.	Romana Męczennika.	*Macieja Apostoła.*	21	Stefana Króla.	
10	P.	*Wawrzyńca Męczeń.*	Wawrzyńca Męczeń.	22	Symfor. i Filib.	
11	S.	Tyburcego i Zuzanny.	Eupla Djak: i Męcz.	23	Zacheu: i Filip.	
		A wyście go uczynili jaskinią zbóycow. Luc. 19.			Mat. 6.	
12	N.	9 po Świąt. Klary P.	Н. 9 по Сошеств.	24	N. 14 po Świąt.	
13	P.	Hipolita i Kassyjana.	Maxima Wyznawcy.	25	Ludwika Króla.	
14	W.	Euzebiusza Wyz. *Wig.*	Micheasza Proroka.	26	Róży Panny.	
15	S.	Wniebowzię. N. P. M.	Успение Пр. Богор.	27	Cezar: i Rufa Bi.	
16	C.	Rocha Wyznawcy.	Dyomida Męczennika.	28	Augu: B. i D. K.	
17	P.	Mamerta Męczennika.	Mirona Męczennika.	29	Scięc: S. Jana Ch.	
18	S.	Agapita i Krys. Męcz.	Flora i Laura Mm.	30	Felixa i Szczęs.	
		Ktokolwiek się podwyższa będzie uniżon. Luc. 18.			Luc. 7.	
19	N.	10 po Świąt. Jacka W.	Н. 10 по Сошеств.	31	N. 15 po Świąt.	
20	P.	Bernarda i Faustyny.	Samuela Proroka.	1	*Sept.* Idzego Op.	
21	W.	Stefana Kr. i Joan. Fr.	*Tadeusza Apostoła.*	2	Maxyma i Stefa:	
22	S.	*Symforyjan: i Filiber.	Agatonika Męczenni:	3	Izabe. Kr. i Euf.	
23	C.	Zacheusza i Filipa Ben.	Lupa Męczennika.	4	Rozalii Panny.	
24	P.	*Bartłomieja Aposto.*	Eutychiusza Męczeń.	5	Urbana Papież.	
25	S.	Ludwika Króla Franc.	Bartłom. i Tyta Apo.	6	Zachar. Pr. *Wig.*	
		Aby nikomu niepowiadali. Mar. 7.			Luc. 14.	
26	N.	11 po Świąt. Zefi: i Ró:	Н. 11 по Сошеств.	7	N. 16 po Świąt.	
27	P.	Cezarego i Rufa Bisk.	Pimena Mnicha.	8	Narodz. N. P. M.	
28	W.	August: B. i Dok. Koś.	Moyżesza Mnicha.	9	Gorgoniusza Mę.	
29	S.	Scięcie S. Jana Chrzc.	Усек. Гл. С. Іоан. *Post.*	10	Mikołaja *z Tol:*	
30	C.	Felixa i Szczęs: Mm.	Alexandra Patryar.	11	Prot: i Jack. Mm.	
31	P.	Raymunda Wyznaw.	*Złoże: Paska N.P.M.*	12	*Zwycię. z Turk.*	

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak panny dn. 11 go. 6 mi. 16 wieczorem.

Pełnia dn. 7 god. 9 mi. 52 rano.

Ostatnia kwadra dnia 15 go. 1 mi. 27 wieczor.

Nów dn. 22 go. 4 mi. 32 wieczor.

Pierw: kwadra dnia 29 go. 7 mi. 7 rano.

który wie iż ma przywary.

Czyń wszystko, co w mocy twojey, ażebyś lepszym był od drugich, a tak czyniąc nie sądź żeś jest lepszym, w tedy będziesz mądrym.

Kiedy dni pracowite wiedziesz, używay czasem rozrywki; ale niech zabawia zaymie cię w tedy dopiero, kiedy pracy dzisieyszey dokończyszy, niech ci do jutrzeyszey przeszkodą nie będzie.

Insza odpoczywać, insza ustać.

Insza wesołość, insza lekkość albo pło-

SEPTEMBER,		**СЕНТЯБРЬ,**		**WRZESIEN**	**ma dni 30.**		
D.	T.	Święta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Święta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Pazdzier: w Wrześ:	B. z. z.	LUNACYE.
1	S.	Idzego Opata.	Symeona Słupnika.	13	Maurel: i Salwi.		
		Dobrześ odpowiedział, to czyń. Luc. 10.			Mat. 22.		
2	N.	12 po Swiąt. Maxyma.	Н. 12 по Сошеств.	14	N. 17 po Swiątk.		
3	P.	Izabelli Kr. i Eufrozy.	Antyma Bisk: i Męc.	15	Nikodema Męc.		
4	W.	Rozalii Panny.	Moyżesza Proroka.	16	Korne: i Eufem.		Słońce wstępuje w znak wagi dn. 11 go. 3 min. o wieczorem.
5	S.	Urbana i Wawrzyńca.	Zacharyjasza Proroka.	17	Piąt: S. Fran. *Su.*		
6	C.	Zacharyjasza i Petron.	Eudocego Męczenni.	18	Tomasza. z Wil		
7	P.	Reginy Panny. *Wigil.*	Sozonta Męczennika.	19	Januarego B. *Su.*		
8	S.	Narodzenie N. P. M.	Рождест. Пр. Богор.	20	Eustachego. *Su.*		
		Azaż nie dziesięć jest oczyszczonych. Luc. 17.			Mat. 9.		
9	N.	13 po Swiąt. Im. P. M.	Н. 13 по Сошеств.	21	N. 18 po Swiątk.		Porówna: nocy z dniem. Początek jesieni.
10	P.	Mikołaja z *Tol:* i Pul.	Minodory Męczenni.	22	Maury: i Wład.		
11	W.	Prota i Jacka Mm.	Teodory Mniszki.	23	Tekli Pan: i M.		
12	S.	*Zwyc: z Turk:* i Gwid.	Antonoma Męczenni.	24	Gerarda i Pafn.		
13	C.	Maureliusza i Polixen.	Korneliusza Męczeń.	25	Kleofasa i Aure.		
14	P.	*Podwyższ: S. Krzyża.*	Воздв: Св. Кре. *Post.*	26	Jozafata A. B. M.		Pełn. dn. 5 go. 12 mi. 59 z północy.
15	S.	Nikodema Męczennika.	Niceta Męczennika.	27	Prze: S. Stanisła.		
		Nie możecie Bogu służyć i mamonie. Mat. 9.			Mat. 22.		
16	N.	14 po Swiąt. Kornele.	Н. 14. Іосаф. Ар. Еп.	28	N. 19 po Swiątk.		
17	P.	Piątna S. Franciszka.	Zofii Męczenniczki.	29	*Michała Arch.*		Ost. kw. dn. 14 go. 4 min. 48 rano.
18	W.	Tomasza z Wilanowa.	Eumeniusza Biskupa.	30	Hieroni: D. Koś.		
19	S.	Januare: i Kon. *Such.*	Trofima Męczennika.	1	*Oct:* Remigi: B.		
20	C.	Eustachiusza i Fausty.	Eustachiusza Męczeń.	2	*Aniołow Stróżo.*		
21	P.	*Mateusza Apo. Such.*	Konrada Apostoła.	3	Kandyda Męczo.		
22	S.	Maurycego Męc. *Such.*	Foka Bisk: i Męczeń.	4	Franciszka Wy.		
		Młodzieńcze, tobie mówię: wstań. Luc. 7.			Jana 4.		
23	N.	15 po Swiąt. Tekli P.	Н. 15 по Сошеств.	5	N. 20 po Swiątk.		Nów dn. 20 go. 12 mi. 43 z północy.
24	P.	Pafnucego i Gerarda.	Tekli Męczenniczki.	6	Brunona i Fidy.		
25	W.	Kleofasa i Aurelii Pa.	Eufrozyny Panny.	7	Marka i Osyty.		
26	S.	Jozafata Ar: Bis: i Mę.	Іоанна Апо: и Еван.	8	Brygidy Wdo.		Pierw. kwad. dn. 27 go. 5 mi. 42 wieczorem.
27	C.	Przen: S. Stanisława B.	Kalistrata Męczenni.	9	Dyonizego Męc.		
28	P.	Wacława Króla i Mę.	Charytona Wyznaw.	10	Fran: Zw: Choc.		
29	S.	*Michała Archanioła.*	Cyryjaka Mnicha.	11	Placydy Panny.		
		Przyjacielu posiądź się wyżey. Luc. 14.			Mat. 18.		
30	N.	16 po Swiąt. Hieroni.	Н. 16 по Сошеств.	12	N. 21 po Swiątk.		

chość.

Insza bawić się tylko na świecie, insza żyć, pracować i w zabawie wytchnienia szukać po pracy.

Umiarkowanie tak w napoju jak w jedzeniu, to naypewnieyszy dobrego zdrowia i smaku przepis.

Przywykniy do życia trzezwego i regularnego, a zbrzydzisz sobie rozpustę i nierząd.

OCTOBER, ОКТЯБРЬ, PAZDZIERNIK ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Listopad w Pazdzie.	B. Z. Z.	LUNACYE.
1	P.	Remigiusza Biskupa.	Покровы Пр. Богор.	13	Edwarda Króla.		
2	W.	*Aniołow Stróżow.*	Cypryjana i Justyny.	14	Kalixta Papieża.		
3	S.	Kandyda i Gerarda.	Dyonizego Męczenni.	15	Jadwigi i Teres.		
4	C.	Franciszka Seraf. Wy.	Jeroteusza Bis: i Męc.	16	Florent: i Gawł.		
5	P.	Placyda i Flawii Pan.	Charytyny Męczenni.	17	Andrze: i Lucyi.		
6	S.	Brunona i Fidy Panny.	*Tomasza Apostoła.*	18	*Łukasza A. i E.*		Słońce wstępuje w znak niedźwiadka dn. 11 go. 11 min. 15 wieczorem.
		Dawid w Duchu zowie go Panem. Mat. 22.			Mat. 22.		
7	N.	17 po Sw. Róż: P. Mar.	Н. 17 по Сошеств.	19	N. 22 po Swiątk.		
8	P.	Brygidy Wd: i Justy.	Pelagii Mniszki.	20	Maxym: i Wan.		
9	W.	Dyonizego Męczenni.	Jakóba Alfeusz: Apo.	21	Urszuli Panny.		
10	S.	Franci. Zwyc. Chocim.	Eulampiusza Męczeń.	22	Jana i Korduli.		
11	C.	Zenaydy i Placydy P.	Filipa Apostoła.	23	Jana Kapistrana.		
12	P.	Maxymilijana Biskupa.	Probusa i Taracha.	24	Rafała Archan.		
13	S.	Edwarda Króla.	Karpa i Papyla.	25	Krysp: i Krysp.		Pełn. dn. 5 go. 6 min. 8 wieczorem.
		Czemu myślicie złe rzeczy w sercach. Mat. 9.			Mat. 9.		
14	N.	18 po Swiąt. Kalixta.	Н. 18 по Сошеств.	26	N. 23 po Swiątk.		
15	P.	Jadwigi Wd: i Teress.	Lucyiana Męczenni.	27	Iwona i Freme.		
16	W.	Gawła Op: i Florente.	Longina Męczennika.	28	*Symona i Judy.*		
17	S.	Andrzeja i Lucyi Pan.	Ozeasza Proroka.	29	Narcyza Bisku.		Ost. kw. dn. 13 go. 6 min. 9 wieczorem.
18	C.	*Łukasza Apo: i Ewa.*	*Łukasza Apos: i Ew.*	30	Marcellina Mę.		
19	P.	Piotra z Alkantary.	Joela Proroka.	31	Lucyi Pa. *Wig.*		
20	S.	Maxymina i Wandeli.	Artemiusza Męczenni.	1	*Nov.* Wszyst. SS.		
		Wszystko gotowo, pódźcie na gody. Mat. 22.			Mat. 8.		
21	N.	19 po Swiąt. Urszuli P.	Н. 19 по Сошеств.	2	N. 24 po Swiątk.		
22	P.	Jana dobr: i Korduli.	Abercyusza Biskupa.	3	*Dzień Zaduszn.*		Nów dn. 20 go. 9 mi. 49 rano.
23	W.	Jana Kapistrana Wyz.	*Jakóba Apostoła.*	4	Karola Borome.		
24	S.	Rafała Archanioła.	Areta Męczennika.	5	Emery: i Zacha.		
25	C.	Kryspina i Kryspinia.	Marcyjana i Martyre.	6	Leonarda Wyz.		
26	P.	Ewarysta Papieża.	*Demetryusza Męcze.*	7	Herkulana Mę.		
27	S.	Iwona i Fremenia.	Nestora Męczennika.	8	Czterech Koron.		Pierw. kw. dn. 27 g. 8 mi. 11 rano.
		Panie! zstąp pierwicy, niż umrze syn. Jana 4.			Mat. 13.		
28	N.	20 po Swiąt. *Sym: i Ju.*	Н. 20 по Сошеств.	9	N. 25 po Swiątk.		
29	P.	Narcyza Bis: i Euzebii.	Anastazyi Męczenni.	10	Floren: i Nimfy.		
30	W.	Marcellina i Zenobii.	Zenobiusza Męczenni.	11	*Marcina Bisku.*		
31	S.	Lucyi Panny. *Wigil.*	Narcyza Apostoła.	12	Marcina Papież.		

Po zabawach jego poznać dziecię, po twoich niech pozna każdy rozsądnego człowieka.

Jeśli służysz, pracuy, niebaw się nadto, żeby cię pan próżnującym nie zastał, jeśliś wolny, pracuy także, żeby cię śmierć, owa każdego człowieka pani, próżnym nie zdybała.

Kto zawsze minut ochrania, ten czasem dzień jeden stracić może.

Miłość twoja niech nie będzie ani z pożytku, ani z roskoszy, bo taka nietrwa,

1884

NOVEMBER, НОЯБРЬ, LISTOPAD ma dni 30.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Grudzień w Listopa.
1	C.	Wszystkich Swiętych.	*Kozmy i Damiana.*	13	Dydaka Wyzn.
2	P.	*Dzień Zaduszny.*	B. Jozafata Ar. B. M.	14	Serafiona Męcz.
3	S.	Teofila Bis. i Witalisa.	Akepsyma Bis: i Mę.	15	Leopol: i Gertr.
		Dusił go mówiąc: odday coś winien. Mat. 18.			Mat. 13.
4	N.	21 po Swiąt. Karola.	Н. 21 по Сошеств.	16	N. 26 po Swiątk.
5	P.	Emeryka i Zacharyja.	Galaktyona Męczeńn.	17	Grzego: i Salom.
6	W.	Leonarda Wyznawcy.	Pawła Wyznawcy.	18	Eupsych: i Odon.
7	S.	Herkulana i Engielb.	Jerona Męczeńnika.	19	Elżbiety Wdow.
8	C.	Czter: Koron: i Sewer.	Михаила Архангела.	20	Felixa i Sympli.
9	P.	Teodora Męczeńnika.	Onisyfora i Porfirego.	21	*Ofiar: N. P. M.*
10	S.	Andrzeja i Nimfy Pan.	Erasta i Olimpa Apo.	22	Cecylii Panny.
		Pokażcie mi monetę czynszową. Mat. 22.			Mat. 24.
11	N.	22 po Swiąt. *Marcina.*	Н. 22 по Сошеств.	23	N. 27 po Swiątk.
12	P.	Marcina Papieża.	Jana Patrya. Alexan.	24	Jana od Krzyża.
13	W.	Dydaka Wyznawcy.	*Jana Złotoustego.*	25	*Katarz: P. i M.*
14	S.	Serafiona Męczeńnika.	*Filipa Apos: Zapus.*	26	Piotra i Delfiny.
15	C.	Leopolda i Gertrudy.	Samsona W. *I. d. pos.*	27	Fakunda Bisku.
16	P.	Edmunda Biskupa.	*Mateusza Ap: i Ew.*	28	Rufina Męczeń.
17	S.	Grzegorza i Salomei.	Grzegorza Biskupa.	29	Saturnina Męcz.
		Albowiem nie umarła dzieweczka. Mat. 9.			Luc. 21.
18	N.	23 po Swiąt. Eupsych.	Н. 23 по Сошеств.	30	N. 1 Adwentu.
19	P.	Elżbiety Wdowy.	Abdyiasza Proroka.	1	*Dec.* Eligiego B.
20	W.	*Felixa i Symplicyu.	Prokla Arcy-Biskupa.	2	Chryzol: i Bibia.
21	S.	*Ofiarowanie N. P. M.*	Входъ Пр. Богородиц.	3	Franciszka Xaw.
22	C.	Cecylii Panny i Męcz.	Filemona Apostoła.	4	Barbary P. i M.
23	P.	Klemensa Papie: i Mę.	Amfilochiusza Bisku.	5	Sabby Opata.
24	S.	Jana od Krzy: i Chry.	*Katarzyny Męczeńn.*	6	*Mik: B. M. Wig.*
		Aby uciekanie wasze nie było w zimie. Mat. 24.			Mat. 11.
25	N.	24 po Swiąt. *Katarzy.*	Н. 24 по Сошеств.	7	N. 2 Adwentu.
26	P.	Piotra, Konr: i Delfin.	Alimpiusza Słupnika.	8	Niepo. Poc. P. M.
27	W.	Fakunda i Jozafata.	Jakóba Męczeńnika.	9	Cypry. i Waler.
28	S.	Rufina i Mansweta.	Stefana Męczeńnika.	10	*N. P. M. Loret.*
29	C.	Saturnina Męczeńnika.	Paramona i Filomen.	11	Damazego Pap.
30	P.	*Andrzeja Apostoła.*	*Andrzeja Apostoła.*	12	Spiryd: i Dyoni.

B. Z. Z.

LUNACYE.

Słońce wstępuje w znak strzelca dnia 10 go. 7 mi. 43 wieczor.

Pełnia dn. 4 go. 12 mi. 28 z południa.

Ostatnia kwa. dn. 12 go. 5 mi. 17 rano.

Nów dn. 18 go. 8 mi. 29 wieczor.

Pierw. kwa. dn. 26 go. 2 min. 24 rano.

ale niech będzie przyjacielska, z przymiotow i cnoty.

Mąż i żona podobni do dwóch wołow zprzężonych, we dwoje w jedném jarzmie, ciągną kłopoty i prace świata tego, i wszystko im idzie łatwo i dobrze do póki zgodni.

Nad wzajemną miłość i spokoyne domowe pomieszkanie, nie ma swiat widomy nic nadobnieyszego.

Kto znalazł dobrego i uprzeymego towarzysza, skarb znalazł; szalony jeśli go nieszanuje.

Niesłuchay chytrości zalotnych niewiast,

DECEMBER, ДЕКАБРЬ, GRUDZIEN ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Styczeń w Grudniu.	B. Z. Z.
1	S.	Eligiego Bis: Patr: Ub.	Nauma Pr: i Filareta.	13	Lucyi Pan: i M.	
		Będą ludzie schnąć od strachu. Luc. 21.			Jana 1.	
2	N.	1 Adwentu. Chryzolo.	Н. 25 по Сошеств.	14	N. 3 Adwentu.	
3	P.	Franciszka Xaw. Wy.	Sofronijasza Proroka.	15	Waleryjana Bis.	
4	W.	Barbary Panny i Męc.	*Barbary Pan: i Męc.*	16	Ananija: i Adel.	
5	S.	Sabby Opata.	Sabby Mnicha.	17	Łazarza B. *Such.*	
6	C.	**Mikołaja Bisk: Mir.*	Николая Епископа.	18	Wiktoryna Bis.	
7	P.	Ambrożego Bis. *Wigi.*	Ambrożego Biskupa.	19	Nemezyus. *Such.*	
8	S.	Niepok: Pocz: N. P. Mar.	Patapiusza Biskupa.	20	Eugeniusz. *Such.*	
		Coście wyszli na puszczę widzieć. Mat. 11.			Luc. 3.	
9	N.	2 Adwentu. Cypryja.	Н. 26. Зача. Св. Анн.	21	N. 4 Adwentu.	
10	P.	*N. P. Maryi Loretań.*	Miny i Germo: Mm.	22	Anastazyi Męcz.	
11	W.	Damazego Papieża.	Daniela Słupnika.	23	Wiktoryi P. M.	
12	S.	Spirydyona i Dyonize.	Spirydyona Biskupa.	24	*Ada: i Ew. Wig.*	
13	C.	Lucyi Panny i Męcz.	Eustracyusza Męczeń.	25	Boże Narodzen.	
14	P.	Nikazego i Eutropii.	Tyrsa i Filemona Męc.	26	Szczepana i Męc.	
15	S.	Waleryjana Bis: i Męc.	Eleuteryusza Męczeń.	27	*Jana Ap: i Ew*	
		Prostuycie drogę Pańską. Jana 1.			Luc. 2.	
16	N.	3 Adwentu. Ananijasz.	Н. Св. Праотецъ.	28	N. po Boż. Naro.	
17	P.	Łazarza Bis: i Olimpii.	Daniela Proroka.	29	Tomasza B. Kan.	
18	W.	Wiktoryna i Gracyja.	Sebastyjana Męczeńn.	30	Dawida Króla.	
19	S.	Nemezy: i Faust. *Such.*	Bonifacego Męczeńni.	31	Sylwestra Papie.	
20	C.	Eugeniusza i Teofila.	Ignacego Męczeńnika.	1	*Jan.* Nowy Rok.	
21	P.	*Tomasza Apost. Such.*	Julijanny Męczeńni.	2	Makarego Opat.	
22	S.	Anastazyi Męcz. *Such.*	Anastazyi Męczeńni.	3	Daniela i Geno.	
		Wszelka dolina będzie napełniona. Luc. 3.			Mat. 2.	
23	N.	4 Adwentu. Wiktory.	Н. Свят. Отецъ.	4	N. po Now. Ro.	
24	P.	*Adama i Ewy. Wigil.*	Eugenii Męczeńnicz.	5	Telesfora P. i M.	
25	W.	Boże Narodzenie.	Рождес. Г. Інсу. Хри.	6	Trzech Królow.	
26	S.	Szczepana i Męczeńn.	Соборъ Пр. Богоро.	7	Julija: i Lucyja.	
27	C.	*Jana Apost: i Ewan.*	Стефана і Мученм.	8	Rygober: i Sew.	
28	P.	*Młodziankow.*	20,000 Męczeńnikow.	9	Marcyja: P. i M.	
29	S.	Tomasza Bisk: Kantu.	*14,000 Młodziankow.*	10	Agatona Papie.	
		I na powstanie wielu ich w Izraelu. Luc. 2.			Luc. 2.	
30	N.	Po Boż: Nar. Dawida.	Н. по Рождес. Госп	11	N. 1 po 3 Król.	
31	P.	Sylwestra Papie. Wyz.	Melanii Mniszki.	12	Raynol: i Heno.	

LUNACYE.

Słonce wstępuje w znak kozierożca d. 10 go. 8 mi. 16 rano.

Przesil: nocy. Początek zimy.

Pełn. dn. 4 go. 6 min. 36 rano.

Ost. kw. dn. 11 go. 2 m. 51 wieczo.

Nów dn. 18 go. 8 mi. 54 rano.

Pierw. kw. dn. 25 g. 2 m. 40 rano

Pełn. dn. 31 go. 12 mi. 50 z północy.

ani pochlebstw płochych młodzikow, słodkie jak miod ich usta, ale życie twoje uczynią gorzkie jak piołun.

Pamiętay na to, co do ust twoich wchodzi, ale więcey jeszcze na to, co z nich wychodzi.

Zły syn, córka niewdzięczna, zakałem są rodu ludzkiego.

Zazdrośnik nigdy dosyć nie ma, zawsze u sąsiada coś upatrzy.

DNI SWIĄTECZNE I UROCZYSTE,

w które uczący się w Szkołach są wolni od nauk.

STYCZEŃ.

1, NOWY ROK, i rocznica urodzin N. W. X. Heleny Pawłówny w roku 1807 narodzoney dnia 9 Stycznia.
6, Zjawienie Pańskie, albo 3ch Królow.

LUTY.

2, Gromniczney Nayświęt: Panny Maryi.

MARZEC.

2 i 3, Piątek i Sobota przed Syrną Niedzie.
4, Swiętego Kazimierza Królewica.
25, Zwiastowanie Nayświęt: Panny Maryi.

KWIECIEŃ.

19, Wielki Czwartek.
20, Wielki Piątek.
21, Imieniny Jey Imperatorskiey Mości Alexandry Teodorówny i N. W. X. Alexandry Nikołajówny.
— Wielka Sobota.
22, 23, 24, Zmartwych: Pańs: i cały tydzień.

MAY.

9, Swiętego Nikołaja Cudotwórcy.
31, Wniebowstąpienie Pańskie.

CZERWIEC.

10 i 11, Zesłanie Ducha Swiętego.
21, Boże Ciało.
25, Dzień urodzin Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza w roku 1796, i N. W. X. Alexandry Nikołajówny w roku 1825.
29, Swiętych Apostołow Piotra i Pawła.

LIPIEC.

1, Dzień urodz: Jey Imperatorskiey Mości Alexandry Teodorówny w roku 1798.

SIERPIEŃ.

6, Przemienie: Pańskie, i roczni: urodz: N. W. X. Maryi Nikołajówny w r. 1819.
15, Wniebowzięcie Nayświęt: Panny Maryi.
22, Koronacyja Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza Samowładnącego Całą Rossyją i Jey Imperatorskiey Mości Alexandry Teodorówny.
29, Scięcie Swiętego Jana Chrzciciela.
30, Swiętego Alexandra Newskiego. Imieniny N. Cesarzewicza W. X. Alexandra Nikołajewicza, i rocznica urodzin N. W. X. Olgi Nikołajówny w roku 1822.

WRZESIEŃ.

8, Narodzenie Nayświętszey Panny Maryi.
14, Podwyższenie Swiętego Krzyża.
26, Swiętego Jana Apostoła i Ewanielisty.

PAZDZIERNIK.

1, Opieki Nayświętszey Panny Maryi.
22, Cudownego Kazań: Obrazu N. P. Maryi.

LISTOPAD.

1, Wszystkich Swiętych.
20, Wstąpienie na Tron Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza Samowładnącego Całą Rossyją i Króla Polskiego.
21, Ofiarowanie Nayświętszey Panny Maryi.

GRUDZIEŃ.

6, Swiętego Nikołaja Cudotwórcy, i Imieniny Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza.
8, Niepokal: Poczęcia Nayś: Panny Maryi.
25, 26 i 27, Boże Narodzenie, i pamiątka wygnania Francuzow z kraju.

Prócz wzmienionych uroczystych dni, wolni są od nauk od dn. 25 Grudnia do dn. 2 Stycznia, także Wakacyyne według zwyczaju.

INNE DNI TABELNE,

w które wzmienieni Uczniowie nie są wolni od nauk.

STYCZEŃ.

7, Rocznica urodzin N. W. X. Anny Pawłówny w roku 1795.

28, Rocznica urodzin N. W. X. Michała Pawłowicza w roku 1798.

LUTY.

3, Imieniny N. W. X. Anny Pawłówny.

4, Rocznica urodzin N. W. X. Maryi Pawłówny w roku 1786.

25, Rocznica urodzin N. W. X. Maryi Michayłówny w roku 1825.

KWIECIEŃ.

17, Rocznica urodzin N. Cesarzewicza W. X. Alexandra Nikołajewicza w roku 1818.

MAY.

21, Imieniny N. W. X. Konstantyna Nikołajewicza i N. W. X. Heleny Pawłówny, i rocznica urodzin N. W. X. Elżbiety Michayłówny narodz: 14 Maja w r. 1826.

LIPIEC.

11, Imieniny N. W. X. Olgi Nikołajówny.

22, Imieniny N. W. X. Maryi Nikołajówny, N. W. X. Maryi Michayłówny i N. W. X. Maryi Pawłówny.

27, Rocznica urodzin i Imieniny N. W. X. Nikołaja Nikołajewicza w roku 1831.

SIERPIEŃ.

16, Rocznica urodzin N. W. X. Katarzyny Michayłówny w roku 1827.

WRZESIEŃ.

5, Imieni: N. W. X. Elżbiety Michayłówny.

9, Rocznica urodzin N. W. X. Konstantyna Nikołajewicza w roku 1827.

PAZDZIERNIK.

13, Rocznica urodzin N. W. X. Michała Nikołajewicza w roku 1832.

LISTOPAD.

8, Imieniny N. W. X. Michała Pawłowicza i N. W. X. Michała Nikołajewicza.

24, Imieniny N. W. X. Katarzyny Michayłówny.

DNI ZWYCIĘZKIE,

w które się śpiewa po Kościołach Te Deum laudamus.

CZERWIEC.

27, Pamiątka zwycięztwa pod Półtawą.

LIPIEC.

10, Pamiątka pokoju zawartego między Państwem Rossyyskim i Portą Ottomańską w Kainardży, i przyłączenia Taurydzkiego państwa do dzierżawy Rossyyskiey.

27, Wzięcie Fregat przy Angucie i przy Grengramie.

SIERPIEN.

9, Pamiątka wzięcia Narwy.

19, Pamiątka zwycięztwa odniesionego nad woyskiem Pruskiém.

WRZESIEN.

28, Zwycięztwo odniesione nad Generałem Lewenhauptem.

PAZDZIERNIK.

11, Wzięcie Twierdzy Slisselburgskiey.

LISTOPAD.

30, Swięto Andrzeja Apostoła.

WIADOMOŚĆ KIEDY W WILNIE POCZTA ODCHODZI.

Na trakt przez Kowno do St. Petersburga, Warszawy, i do wszystkich miast w tey stronie leżących, także do Królestwa Polskiego, i drugich państw i miast za niém położonych, również do Prus, przez Kowno i Jurborg, w Niedziele i Czwartki.

Na trakt przez Mińsk do Moskwy, Małey Rossyi i Wołynia, oraz do wszystkich miast w tey stronie leżących, w Poniedziałki i Czwartki o godzinie 4tey po południu; przyymowane zaś na takowe trakty korrespondencyje będą w też dni od godziny 7 do 11 z rana.

Na trakt przez Grodno do Białegostoku, przez Słonim do Brześcia i za granicę do Królestwa Polskiego, przez Nieśwież i Mińsk do Radziwiłłowa, oraz za granicę do Austryi i do wszystkich miast i państw w tey stronie położonych, podobnież do Widz, Wiłkomierza i Trok, we Srzody i Soboty o godzinie 8mey po południu; przyymowane zaś na te trakty korrespondencyje będą w też dni od godziny 7 do 11 z rana.

DODATEK

Do Kalendarza Gospodarskiego na rok 1834, zawieraiący w sobie różne

WIADOMOSCI GOSPODARSKIE.

Opis dwunastu Miesięcy pod względem odmian zachodzących w powietrzu.

STYCZEŃ, Odznacza się tém od innych miesięcy, że jest nayzimnieyszym ze wszystkich: średnia jego temperatura wyciągnięta z 50 letnich obserwacyi równa się — 3° R, która wszakże w roku 1806 wynosiła tylko 0°, a roku 1823 aż — 11°. Naywiększe ciepło w tym miesiącu niemoże przechodzić + 8°, a naywiększy mróz — 25. Stan Nieba w średnim przecięciu jest taki, że na pogodę przypada dni 11, na czas pochmurny czyli wątpliwy dni 17, a na czas słotny dni 3 — Wysokość spadłey wody z powietrza w ciągu całego Stycznia nie wynosi spełna 1 cala paryzkiego, z czego na wodę otrzymaną z samego śniegu przypada połowa. Grubość warszty śniegu spadłego na ziemię równa się blizko 5 calom — Powietrze jest tyle wilgotne, że średni jego stan hygrometryczny wynosi 90° — Wiatr panujący w tym miesiącu jest południowo - zachodni — Naywiększe wezbranie Wisły może tylko bydź na 12⅘ stop reńskich — Srednia wysokość barometryczna wypada 27 cali 8$\frac{4}{10}$ liniy paryzkich — Srednia długość dnia równa się okrągło 8miu godzinom — W dniu 20 Stycznia czyli prawie w dniu S. Agnieszki, kiedy podług powszechnego zdania skowronek pierwszy raz się u nas pokazuie, przypada środek zimy naturalney, która rozpoczyna się dnia 5 Grudnia, a kończy z dnia 5 Marca.

LUTY, Odznacza się tém od innych miesięcy, że w nim nayrnniey wody spada z powietrza: jakoż wysokość iey zaledwie przenosi ⅘ cala, z czego połowa przypada na wodę otrzymaną z samego śniegu. Grubośc warszty śniegu spadłego w ciągu całego Lutego równa się 4 calom — Miesiąc ten jest znacznie ciepleyszym od Stycznia, średnia bowiem jego temperatura wynosi tylko — 1½ stopni, która jednak w szczegulnych latach może dochodzić od 0° aż do 7°. Naywiększe ciepło w Lutym niemoże przenosić + 10°, a naywiększy mroz (jak tego dał przykład rok 1799) wydarzyć się może aż na — 26½ stopni. — Pogoda w tym miesiącu zabiera cokolwiek więcey czasu niż w Styczniu, na nią bowiem przypada dni 12, na czas pochmurny dni 13, a na słotny dni 3. Powietrze także w nim iest nieco suchsze niż w Styczniu, gdyż średni jego stan hygrometryczny wypada 88° — Wiatr panujący w Lutym jest południowy — Naywiększe wezbranie Wisły nieprzechodzi 12¾ stop — Srednia wysokość barometryczna równa się 27 calom 8$\frac{1}{10}$ linijom — Srednia długość dnia wypada 9 godzin i 40 minut.

MARZEC, Odznaczający się tém od innych miesięcy, że w nim nayniestalsze przypadają zmiany powietrza, jest tak ciepłym, iż średnia jego temperatura wynosi przeszło + ½ stopni, która jednak w szczegulnych latach dochodzić może od + 3° do 5°. Naywiększe ciepło w tym miesiącu nieprzechodzi nigdy + 16°, a naywiększy mroz i to na samym początku Marca, wy-

paść może aż na 22°. Marzec z tego jeszcze iest szczegulnym, że w nim tyle prawie jest czasu pogodnego, ile niepogodnego: jakoż na pogodę przypada dni 15, na czas pochmurny dni 13, a na słotny 3 — Wysokość spadłey wody razem z deszczami ze śniegiem w całym Marcu wynosi tak jak w Styczniu blizko 1 cala; z czego na wodę otrzymaną z samego śniegu przypada połowa. Grubość warszty spadłego na ziemię śniegu w tym mięsiącu wynosi 5 cali — Marzec co do wilgoci trzyma środek między miesiącem naywilgotnieyszym jakim jest Listopad, a naysuchszym jaki jest May: średni stan hygrometryczny wynosi w nim 85°.— Wiatr panujący iest południowy.— Naywiększe wezbranie Wisły może aż $14\frac{1}{2}$ stop dochodzić — Srednia wysokość barometryczna równa się 27 calom $8\frac{2}{10}$ linijom. Długość dnia średnia wynosi 11 godzin i 40 minut — Początek wiosny naturalney przypada dnia 5 t. m. czyli prawie w dniu Sgo Kazimierza, kiedy zwykle zaczynają się zawieruchy Marcowe, kiedy lody na większych rzekach puszczają; kiedy na reście różne przelotne ptastwo już się u nas pokazuie, a rośliny niektóre jak np. leszczyna kwitnąć zaczynaią.

KWIECIEŃ, Co do temperatury, trzyma środek między miesiącem nayzimnieyszym t. j. Styczniem, a miesiącem naycieplejszym czyli Lipcem, średnia jego temperatura równa się $+ 5\frac{1}{2}$ stopni; lecz w poiedyńczych latach może wynosić od + 8° do + 2°. Naywiększe ciepło w tym miesiącu może bydź na + 23°, a naywiększe zimno na— 11°. Kwiecień, co do pogody przenosi o wiele miesiące poprzedzające: iakoż na czas pogodny przypada w nim dni 18, na pochmury dni 9, a na słotny 3. Wody w tym miesiącu spada z deszczem blizko na 1 cal, a ze śniegiem tylko $\frac{1}{2}$ cala. Grubość warszty spadłego w Kwietniu śniegu niewynosi więcey nad 3 cale. Powietrze w nim jest znacznie suchsze niż w miesiącach poprzedzających, średni bowiem jego stan hygrometryczny równa się tylko 80°— Wiatr panujący jest południowo-zachodni— Naywiększe wezbranie Wisły może tylko bydź na stop $10\frac{2}{3}$.— Srednia wysokość barometryczna jest w Kwietniu naymnieysza, równa się bowiem tylko 27 calom i 8 linijom— Srednia długość dnia wypada 13 godzin i 40 minut.— Jak z dniem 5 Marca rozpoczęła się wiosna fizyczna, czyli pora odradzania się natury, tak z dniem 5 Kwietnia, kiedy ziemia zwykle pozbywa się całkowicie zamrozi, nastąpi wiosna rolnicza, czyli czas, w którym rozpoczyna się uprawa roli, w którym zwierzęta domowe zaczynają szukać żywności na pastwiskach, i w którym nareście ludzie przestają opalać swoje mieszkania i obchodzić się bez zimowego odzienia i obuwia— Z dniem 20 Kwietnia, czyli prawie z dniem S. Woyciecha, kiedy, jak pospolite przysłowie głosi, nastanie dla bydląt pociecha, i odkąd śniegi nigdy się niezjawiają, kończy się pierwsza połowa wiosny czyli czas roztopow, a zaczyna się druga jey połowa czyli siewy jare— Od tey epoki, która także stanowi początek półrocza letniego, deszcze zaczynają bywać rzęsistsze, niżeli w półroczu zimowém, którym często towarzyszą grzmoty, błyskawice, a niekiedy i grady. — Oprócz przechodnich deszczow trafiają się często w półroczu letniém, zwłaszcza w czasie łąk koszenia, długie słoty, zwane pospolicie morszczyzną, które są wielce uprzykrzone dla rolnikow, przez to, że im opóźniają zbiory, przysparzają pracy, a niekiedy i znacznych szkod stają się przyczyną.

MAY, Odznacza się tém od innych miesięcy, że w nim powietrze bywa nayłagodnieysze i naymniey wilgotne; średni bowiem jego stan hygrometryczny wynosi tylko 77°— Temperatura średnia tego miesiąca równa się $+ 10\frac{1}{2}$, która w szczegulnych latach od + 13° do + 7° wynosić może. Naywiększe ciepło w Maju dochodzi + 25°, a naywiększe zimno— 4°. Na pogodę w nim przypada dni blizko 19, na czas pochmurny dni 9, a na czas słotny tak jak

w innych miesiącach dni 3— Wody w Maju spada z powietrza na 2 cale spełna i tyleż ulotnia jey się w powietrzu. Wisła w tym miesiącu nigdy znacznie niewylewa, naywiększe bowiem jey wezbranie wynosi tylko stop $9\frac{2}{3}$— Wiatr panujący jest południowo-wschodni— Srednia wysokość barometryczna równa się 27 calom $8\frac{4}{10}$ linijom— Srednia długość dnia wypada 15 godzin i 30 minut. — Przymrozki majowe tak z jedney strony szkodliwe dla wschodzących roślin i dla drzew kwitnących, a z drugiey strony tak pożyteczne, że nie dozwalają mnożyć się szkodliwym owadom, naydaley zjawiać się mogą do dnia 20 Maja, odkąd wszystkie rośliny, nawet z nayciepleyszego pochodzące klimatu, bezpiecznie u nas pod gołém niebem utrzymywać się mogą, i to może trwać przez całe cztery miesiące t. j. aż do 20 Września, odkąd znowu przymrozki panować zaczynają.

CZERWIEC, Odznaczający się tém od innych miesięcy, że w nim naydłuższe dni bywają, ma średnią temperaturę równą + 13°, która w szczegulnych latach od + 17°, do + 10° wynosić może. Naywiększe ciepło może bydź w nim na + 27°, a naymnieysze na 0 — Pogoda w Czerwcu zabiera tak jak w Maju dni 19, czas pochmurny dni 8, a słotny dni 3.— Wysokość spadłey wody z powietrza w całym Czerwcu równa się $2\frac{1}{2}$ calom, a wysokość wody wyschłey 2 calom przeszło— Począwszy od Maja wilgoć powietrza powiększa się ciągle aż do Listopada: średni stan hygrometryczny w Czerwcu wynosi 78°— Naywiększe wezbranie Wisły niedochodzi stop 11. Kiedy ustają siewy jare i nayobficiey żyto kwitnie, kończy się wiosna, a rozpoczyna się lato. Od tey epoki woda w stawach i rzekach bywa zwykle letnią i ciepłą, że w niey ludzie kąpią się bez obawy.

LIPIEC, Nayciepleyszy ze wszystkich miesięcy, ma średnią temperaturę równo przeszło + $14\frac{1}{2}$, która w poiedyńczych latach może dochodzić od + 18 do 12 stopni. Naywiększy upał nie może przenosić + 28°, a mnieysze ciepło nie może wypaść jak + 3° — Jakoż przypada tylko na nią pogody dni 18, na czas zaś pochmurny dni 10, a na słotny 3. Stan wilgoci w powietrzu wynosi tak jak w Kwietniu 80°. Naywiększe wezbranie Wisły $11\frac{1}{3}$ stop przechodzić może. Srednia wysokość barometryczna równa się 27 calom $8\frac{2}{10}$ linijom— Srednia długość dnia wynosi spełna 16 godzin— Z dniem 20 Lipca t. j. na dni 5 przed Sm Jakóbem, kiedy podług powieści gospodarzow wieyskich, skowronek śpiewy swe przerywa, kończy się pierwsza połowa lata, zwana przewodnikiem, a rozpoczyna się druga, czyli żniwa.

SIERPIEŃ, Osobliwy z tego, że w nim naywięcey jest pogody; Sierpień jest prawie tak ciepłym jak Lipiec; srednia bowiem jego temperatura równa się przeszło + 14°, która jednak w roku 1807 wynosiła aż + 19°, a w roku 1821 tylko + 12°— Naywiększe upały dochodzić mogą w Sierpniu równie jak w Lipcu aż do + 28°. Naywiększe wezbranie Wisły w Sierpniu. Srednia wysokość barometryczna wynosi cali 27 i liniy $8\frac{8}{10}$— Srednia długość dnia równa się 14 godzinom i 30 minutom.

WRZESIEŃ, Odznacza się od innych miesięcy ciepłem umiarkowaném i naystalszemi zmianami powietrza. Srednia jego temperatura jest taka prawie jak w Maju, równa się blizko + 11°— Naywiększe ciepło może wypaść w tym miesiącu na + 25°, a naywiększe zimno na 2°— Naywiększe wezbranie Wisły przechodzić może stop 15. Srednia wysokość barometryczna w tym miesiącu jest naywiększa, bo wynosi 27 cali i przeszło 9 liniy — Srednia długość dnia wypada godzin 12 i minut 30. Z dniem 5 Września przypadającym na 3 dni przed Nayświętszą Panną Siewną, kończy się druga połowa lata czyli żniwa, a rozpoczyna się pora jesienna, w którey natura powraca do spoczynku.

PADZIERNIK, Podobnie jak Kwiecień trzyma środek, co do temperatury między miesiącem nayciepleyszym i nayzi-

mnieyszym; średnia jego temperatura równa się przeszło + 6°. Naywiększe ciepło dochodzić może w tym miesiącu do + 20°, a naywiększe zimno aż do 8°— Czas pogodny w Pazdzierniku podobnie jak w Marcu, równy iest prawie czasowi niepogodnemu, na niego bowiem przypada dni 16, na czas pochmurny dni 13, a na słotę tylko 2. Wilgoć w powietrzu jest na 88°. Naywiększe wezbranie Wisły może dochodzić stop 13 — Srednia wysokość barometryczna wyrównywa 27 calom $8\frac{6}{10}$ linijom — Srednia długość dnia wypada 10 godzin i 30 minut— Z dniem 20 Pazdziernika czyli prawie z dm S. Urszuli, kiedy naywięcey przelotne ptastwo oddala się od nas do ciepłych krajow, i kiedy przypada obielona pajęczyną pora, zwana pospolicie maikiem jesiennym, kończy się półrocze letnie, oraz pierwsza połowa jesieni, zwana ozimemi siewami, a zaczyna późna czyli twarda jesień, która równie, jak pierwsza połowa wiosny naydogodnieysza jest do przesadzania drzew i krzewow.

LISTOPAD, Odznacza się tém od innych miesięcy, że w nim powietrze bywa naywilgotnieysze, średni bowiem jego stan hygrometryczny wynosi aż 92°— Temperatura średnia Listopada mało co jest większa nad + 2°; a w poiedyńczych latach może wynosić od + 3 do - 2 stopni. Naywiększe ciepło dochodzi tylko + 13°, a naywiększe zimno— 12°— Pogoda daleko mniey czasu zabiera, niż czas niepogodny, na nią bowiem przypada tylko dni 9, na czas zaś pochmurny dni przeszło 17, a na słotę blizko $3\frac{1}{2}$— Wody w całym Listopadzie spada z deszczem na 1 cal, a ze śniegiem blizko na $\frac{1}{2}$ cala, grubość więc warszty śniegu wypada tylko 5 cali— Naywiększe wezbranie Wisły zaledwie 9 stop przechodzić może— Srednia wysokość barometryczna w Listopadzie równa się 27 calom $8\frac{7}{10}$. linijom — Srednia długość dnia jest 8 godzin i 40 minut. Wpół-miesiąca po rozpoczęciu się półrocza zimowego, czyli koło 5 Listopada, zaczynają już śniegi padać i pora tak staje się przykrą, że wszelkie prace gospodarskie w polu ustawać muszą, które rozpocząwszy się z d. 5 Kwietnia trwały 7 miesięcy od 5 Listopada aż do 5 Kwietnia t. j. przez pięcio-miesięczny przeciąg czasu, który pospolicie zimą nazywany bywa, ludzie trudnią się zwykle pracą domową i niemogą się obchodzić bez zimowego odzienia i obuwia, tudzież bez ogrzewanego mieszkania; przez ten także pięcio - miesięczny czas wszelkie domowe zwierzęta muszą bydź karmione paszą w innych porach przysposobioną.

GRUDZIEN, Odznacza się tém od innych miesięcy, że dzień bywa w nim naykrótszy. Srednia temperatura tego miesiąca, taka prawie jest jak Lutego, równa się bowiem przeszło 1°; w poiedyńczych jednak latach może wynosić od + 1 do 60, (jak to było właśnie w roku 1806 i 1819). Naywiększe ciepło w Grudniu dochodzi tylko + 10°, a naywiększe zimno (jak było w roku 1799) dochodzić może aż— $22\frac{1}{2}$. Na pogodę w tym miesiącu przypada dni 9, na czas pochmurny 17, a na czas słotny blizko 4. Przez cały Grudzień spada wody z deszczem na $\frac{2}{5}$ cala, a ze śniegiem na $\frac{1}{2}$ cala. Grubość warszty śniegu spadłego w tym miesiącu wynosi przeszło 5 cali — Wilgoć powietrza jest na 91°— Naywiększe wezbranie Wisły tylko $8\frac{3}{4}$ stop wynosić może— Wiatr panujący jest południowo-zachodni — Srednia wysokość barometryczna, równa się 27 calom $8\frac{1}{10}$ linijom.

Srednia długość dnia wynosi 7 godzin i 40 minut; z dniem 5 Grudnia t. j. na trzy dni przed Nayświętszą Panną Adwentową, kiedy większe nawet rzeki bywają zwykle okryte lodem, kończy się jesień, a rozpoczyna się pora zimowa czyli pora odpoczynku naywiększey liczby istot organicznych.

DOŚWIADCZENIA GOSPODARSKIE.

Sposob prania bielizny bez ognia i bez mydła.

Wynalazek ten iest P. Chaptal byłego Ministra S. M. w Paryżu. Bielizna brudna kładzie się w naczyniu kamiennem lub glinianém, wewnątrz dobrze gleytowaném, którą należy nalać ługiem lekkim tak, aby się dobrze zamaczała, potém nakrytą zostawia się przez 48 godzin, po tym czasie wyiąwszy, wyżmie się cokolwiek i wyciska, nakoniec przepłócze się w czystey świeżey wodzie, wykręci i wysuszy, tym sposobem staie się bielizna bardzo czysta i biała.

Ług, w którym się bielizna moczy, robi się z popiołu, potażu lub sody, musi być klarowny i czysty iak woda, trocha zaostrzony białém niegaszoném wapnem lub słuczonemi łupinami z jay.

Naczynie, w którém się bielizna moczy, niepowinno być z drzewa, tém mniey z metalu, ponieważ z takowych często wyciąga ług nieczystość lub rdzę, naylepsze są kamienne lub gliniane dobrze wylewane, albo też blaszane zupełnie i grubo wylakierowane, takowe naczynie z namoczoną bielizną musi być dobrze nakryte, aby żadnego powietrza niedopuszczało, które sprawuiąc bańki pomiędzy bielizną przeszkadza ługowi równego przeięcia wskroś bielizny.

Korzyści przy takowém praniu są następuiące:

1, Widoczna oszczędność niepotrzebnego opału.

2, Niepotrzeba wcale mydła.

3, Zyskuie się na tém, iż takowe pranie mało czasu potrzebuie.

4, Niepotrzeba płacić oddzielney praczce, ponieważ tak łatwe pranie, każda służąca, przy inney robocie, zrobić może.

5, Bielizna przez takie pranie nie osłabi się kijonkami i t. p, a zatém dłużey potrwa.

Sposob robienia drożdży.

Persy używaią sposobu robienia drożdży, który wszędzie naśladowany być może, gdzie iest niedostatek tego produktu. Daie się dobrą łyżkę przeszrotowanego lub opłaszczonego grochu do iedney kwarty wrzącey wody, lub 2 łyżki do 2 kwart wody i tak daley podług potrzeby, potém zamieszawszy stawia się naczynie lekko nakryte przez noc w ciepłém mieyscu; na drugi dzień z rana, znaydzie się na wierzchu piana, która ma wszelkie własności dobrych drożdży.

Przepis robienia drożdży zdatnych dla Piekarzow, piwowarów i gorzelników.

Do dwadziestu funtow miałko zmielonego słodu jęczmiennego, leie się sześć wiader wody, dobrze wymieszawszy daie się na kocioł i gotuie się przez pół godziny nieustannie mieszaiąc, potém cedzi się przez sito w czyste naczynie; na sito należy wprzód położyć trochę słomy, aby otręby na słomie obsiadały, a czysta massa czyli polewka przechodziła. Poczém należy massę wychłodzić, aby tylko nieco ciepłą została; a dopiero bierze się iedno wiadro tey mieszaniny do osóbnego naczynia i miesza się z sześcio - funtami kwasnego ciasta, które, iak naymocniey wyrobiwszy razem, wleie się znowu do powyższey większey części polewki; do czego dodawszy ieszcze trzy kwarty świeżych i dobrych piwnych drożdży, znowu się dobrze wymiesza i zostawia się na ciepłém mieyscu tak długo, aż zacznie fermentować, poczém wsypuie i miesza się znowu do tego dziesięć lub 12 funtow miałko przesianego, z wszelkich otrębów wyczyszczonego, jęczmiennego słodu, nakrywa się naczynie i stawia w mieyscu ciepłém, aby zupełnie wyrobiło.

Naczynie do tego powinno być dosyć duże i obszerne, aby ta massa, gdy zacznie

fermentować, dosyć miała mieysca. Tym sposobem robią się z tego po zupełném wyrobieniu tak doskonałe drożdże, iż do pieczywa, warzenia piwa i zacierarów na wódkę, tak dobre iest i z takim samym skutkiem działa, iak zwyczayne dobre piwne drożdże; przecież na początku daie się do każdey roboty trochę więcey, niżeli zwyczaynych świeżych drożdzy, dopóki się o ich skutku nieprzekona, wiele za każdą razą użyć ich należy.

Wiadro rozumieć się ma, iak zwyczayne wiadro do wody, w którém mieści się 6—8 garcy wody.

Sposob robienia Séra Parmezańskiego.

Swieże mléko grzeie się 120 stopni gorąca (37 Reaumur.), potém odstawia się od ognia i kładzie się do niego potrzebna podpuszczka do zsiędzienia; po godzinie zsiędzienia, ogrzewa się znowu do 150° stopni gorąca ($32\frac{1}{2}$° Reaumur.), przy czém się sér w małe gruzły oddzieli; teraz doday parę szczyptow szafranu, i rozwolniy całą tę mieszaninę dolaniem zimney wody aż zostanie tylko letnie; gdyż oddzielony od serwatki sér kładzie się do worka i przyciska w prasie jak naylepiey, aby sér tak przez noc pozostał i należycie utężał; potém się go wyimuje i naciera solą przez dni 14 i chowa na otwartém mieyscu do użytku. Włochy oskrobują sér po wierzchu, i smarują wierzch oliwą, lub lnianym olejem, i farbują go czerwono, lecz to jest zbyteczne, kto sobie takowy sam robi.

Sposob robienia Konfitur z wiśni czarnych z pestkami.

Weź $4\frac{1}{2}$ funta cukru i gotuy go w kwarcie wody w rądlu dobrze pobielonym, i szumuy należycie; poczém wsyp 6 funtow szypułek obranych wiśni, aby się raz dobrze zagotowały i wybieray łyżką kładąc na druszlak, aby tak ociekły. Cukier gotuy daley, zlawszy do niego sok ociekły z wiśni, aż zgęstnieje iak zwyczayny syrop, odstaw od ognia, wsyp wiśnie, pomieszay dobrze z syropem, pozleway do słoiów, a jak zupełnie wystygnie, pozawiązuy pęcherzem wieprzowym i schoway.

Konfitury z wiśni czarnych bez pestek.

Funt jeden obranych wiśni bez pestek, zagotuje się dobrze raz w $\frac{3}{4}$ funta cukru i pół kwarty różanney wody, potém odcedzi się sok i zagotuie się drugi raz aż do gęstości syropu, do którego włoży się wiśni i schowa.

Konfitury z porzeczek smażonych.

Czysto obranych porzeczek 2 funty, wsyp do $1\frac{1}{2}$ funta cukru w pół kwarty wody zagotowanego i dobrze wyszumowanego, aby się raz dobrze zagotowały, potém odcedź ten sok przez druszlak, gotuy go aż do zgęstnienia syropowego, wmieszay do tego znowu porzeczki i iak zupełnie wystygnie zawiąż i schoway w chłodném i suchém mieyscu.

Ważne doświadczenie tyczące się pieczywa z mąki z porosłego zboża uzyskaney.

Gazeta Wrocławska tak o tém donosi: „Doświadczenie kilkakrotne przekonało, że w stosunku porośniętego zboża kwaszenie ciasta na chleb, o raz a nawet i dwa razy tyle czasu, iak zwykle przedłużone wydaie chleb i smaczny i bynaymniey nieszkodliwy.

Kartofli surowych dobrze wyczyszczonych nie porośniętych garncy 6 trą się na tarce i zostawiaią godzin 12; poczém płyn wyłączony odlewa się. Pozostałość z równością mąki pszenney lub żytniey na chleb rozczyniona i zakwaszona dostarcza chleb równie zdrowy iak przyiemny w smaku. Na wadze chleba zyskuie się 16 do 18 funtow.

ROLNICTWO,

O wpływie polepszonego rolnictwa na ludność i bogactwo kraju.

(Buletin des sciences agricoles et econom.)

Oprócz bezpośrednich korzyści, jakie udoskonalone gospodarstwo wieyskie dla rolnikow przynosi, jest ono jeszcze niemniey ważne we względzie na bogactwo ogulne, na szczęście i potęgę narodu. Weźmiy np. kray, gdzie rolnictwo rocznie, miljard dochodu surowego przynosi, rzecz jasna, iż jeżeli w skutek rolnictwa ulepszonego, tenże sam kray, wyda dwa miljardy surowego dochodu, i jeżeli za pomocą dobrego mienia, iakie z powiększonego dochodu na klassę wyrobniczą wpływa przez powiększenie się prac rolniczych, a następnie przez większy zarobek, ludność, równym z dochodem postąpi krokiem, i potrafi z użyć i zapłacić tenże podwojony dochod; rzecz, mówię, jasna, iż w tym razie, podwoi się rzeczywiście: siła, potęga i bogactwo kraju. Wszakże ten sam skutek nastąpi i w ten czas, gdy rolnicy niebędą ponosili większych ciężarow, jak przy dawnym rolniczym systemacie; albowiem wypadki, jakie tu mają mieysce są zupełnie od siebie nienależne.

Płodo-zmienne gospodarstwo zaprowadzone w Rowill przekona nas wkrótce: o ile rolnictwo polepszone, przyczynia się do podwyższenia dochodu surowego, a następnie do dobrego mienia mieszkańcow i powiększenia ludności. Co nawet już dziś gospodarstwo to, tak ważne w tym względzie przedstawia wypadki, iż można je brać za miarę, przyszłych korzyści, iakich spodziewać się należy z nowego systemu rolniczego; albowiem powiększenie się dobrego mienia i ludności w gminie Rowill, jest już tak widoczne, iż uderza nawet mieszkańcow kraju, naymniey na to uwagę zwracać mogących. Co raz już wznasza się tu nowe mieszkanie, a dawnieysze się rozprzestrzeniają, przybierając tak wewnętrznie, jako i zewnętrznie, tę uymującą postać czystości i porządku, jaka zawsze i wszędzie niemylną jest skazówką dobrego mienia i szczęśliwości rolnikow. Bardzo rzadko trafiają się tutay pomieszkania do wynaięcia, a przy tém są drugie; i jeżeli się zaś zdarzy, iż rodzina z jakieykolwiek bądź przyczyny, jest zmuszona zmienić swe pomieszkanie, wtedy w wynalezieniu innego, naywiększey doznaje trudności. Wszakże w tém wszystkiém nie ma nic nadzwyczaynego: w Rowill, mężczyzni i kobiety są równie pracowici; a koszta gospodarskie (przez nich zarobione) wynoszą rocznie 10,000 frankow. Otoż cała tajemnica zachęty do pracy, dobrego mienia i powiększenia się ludności.

W rzeczy samey, nic skuteczniey nie wpływa na wzrost ludności, jak ciągła praca regularnie opłacana; staje się ona bowiem dla każdey rodziny zachętą do czynności, i źródłem dobrego mienia oney, w stosunku osob ją składających; a zatém, ilość znaczna dzieci tam, gdzie jest zarobek dla każdego niemal wieku, nietylko, że nie jest dla rodzicow ciężarem, lecz owszem staje się rękoymią naypewnieyszą, przyszłego dobrego mienia całey rodziny.

W roku 1821 ludność w Rowill składała się z 46 rodzin a 228 osob, od tego czasu aż do 1 kwietnia 1827 roku, urodziło się 61, a umarło 35 ludzi, ludność zatém powiększyła się rocznie w Rowill w średnicy o: 1. 82. Według rachuby P. Dupin, ludność we Francyi powiększa się o: 0,66; a zatém w Rowill, w średnicy, 3 razy prędzey się wznosi, aniżeli biorąc pośrednio w całém Królestwie. Gdyby te same przyczyny, dla których ludność w Rowill, tak się zwiększa, w całém Królestwie były upowszechnione, wtedy przyimując to samo stopniowanie, jakie się okazało w Rowill w ostatnich 6ściu latach, ludność Francyi, w przeciągu lat 10

podwoiłaby się, czyli Królestwo to, liczyłoby w roku 1868 przeszło 60 milionow mieszkańców.

Aby zaś czytelnikom naszym dać wyobrażenie o surowym dochodzie dzisieyszym w Rowill, porównaymy go z dochodem gospodarstwa 3-polowego, wyrównywającego tamtemu co do obszerności. Dochod surowy gospodarstwa 3-polowego w zwyczaynym biegu rzeczy, ocenia się na potróyną ilość summy czynszowey, czyli dzierżawney; z którey to kwoty, ⅓ część przeznacza się na koszta uprawy; ⅓ część ma być czystym zyskiem dla rolnika. Lecz stosunek ten jest przesadzony, gdyż nader w rzadkich tylko przypadkach, i to pod zbiegiem szczegulnieyszych okoliczności, zdarzyć się może, iż zysk dzierżawy, wyrównywa kwocie dzierżawney; z tém wszystkiém, przyimiemy ten stosunek za zasadę. Według niego, Rowill powinienby przynieść rocznie 18,000 fran. surowego dochodu; a przecież stosownie do rejestrow gospodarskich przez P. M. Dombasle, Dyrektora w Rowill, gospodarstwo to wydało surowego dochodu 37,000 fran. 31 cen.

A zatém w skutek zaprowadzonych ulepszeń gospodarskich w Rowill, a mianowicie w skutek zmiany zwyczaynego systematu 3-polowego na inny, dochod surowy stał się 2 razy większy od tego, iaki ma mieysce w zwyczayném gospodarstwie. Dodaymy jeszcze do tego: tak znaczne powiększenie się ludności, które jest drugim, niemniey ważnym skutkiem ulepszeń w mowie będących, a przekonamy się o ważności onych i o ogromnym i prędkim ich wpływie, na bogactwo i potęgę kraju.

UWAGI

Nad urządzeniem gospodarstwa wieyskiego według systemu P. Albert.

P. Albert, uznany powszechnie jako biegły gospodarz, zaprowadził nowy plan gospodarstwa wieyskiego, w dobrach skarbowych Xięstwa Anhalt-Köthen, których sam jest dzierżawcą. Podług jego planu, wszelkie wydatki gospodarskie, nie pieniędzmi, ale przez bezpośredni udział z całorocznego zbioru płodow ziemskich, są wynadgrodzone.

Sposob ten w obecnych czasach, o gotowe pieniądze dość trudnych, wzbudził, jak się spodziewać należało, powszechną uwagę; i znalazł, jak każda nowość: wielu zwolennikow a więcey jeszcze przeciwnikow. Wiele zatém w tey mierze na obie strony rozprawiano i pisano; nayważnieysze przecież, zdaniem naszém, są w tym względzie uwagi, umieszczone w tom: 18 str. 471 rocznikow Moglińskich, a które tutay czytelnikom naszym, w krótkości przedstawiamy.

By okazać, iż systemat P. Albert nie jest wcale nowy, ale raczey jest on odnowieniem dawnego, zarzuconego i tylko nieco zmodyfikowany i do mieyscowości zastosowany, dosyć jest powiedzieć, że P. Albert, zamiast gotowych pieniędzy, wyznacza robotnikom pewny udział ze surowych zbiorow ziemi. Jednakowoż, ponieważ system ten, tak bardzo Niemieckich rolnikow zainteressował. Opiszemy go tutay nieco szczegułowie i wymienimy głównieysze onemuż poczynione zarzuty.

System ten naywięcey zaymuje z tey samey właśnie pobudki, dla którey zaprowadzony został, to jest: dla braku gotowych pieniędzy, jaki w ostatnich latach dał się uczuć w przemyśle rolniczym. Aby zapobiedz temu niedostatkowi pieniędzy, P. Albert obeyść się bez nich w rolnictwie postanowił. Nadto, spostrzegł on, iż maiąc wzgląd na koszta gospodarskie, na uprawę roli łożone, to wydatki włościan są 4 razy mnieysze od wydatkow właścicieli znacznieyszych włości; co zaś pochodzi według niego z następujących przyczyn:

1mo, Iż włościanin sam z czeladzią swoją pracuje.

2do, Że wymaga od niey więcey pracy.

3tio, Iż jey mniey płaci.

4to, Iż trzyma mniey bydła pociągowego.

5to, Iż staranniey się obchodzi z narzędziami rolniczemi, i skoro się te zepsują, sam je sporządza.

To poddało P. Albert myśl postawienia swych wyrobnikow w równi z pomnieyszemi właścicielami wieyskiémi, przez wyznaczenie im pewney części ze zbioru i zachęcenia tém sposobem, do starannieyszey pracy, do większey czynności; gdyż w miarę zwiększenia się zbiorów, i ich także część powiększyłaby się; a że przez to, wyrobnik wszedłby niejako w stosunki właściciela, a więc możnaby zmnieyszyć onegoż zapłatę; ponieważ praca przez niego samego uskutecznionąby była.

Stosownie do tego pomysłu P. Albert zawarł kontrakt z jednym włościaninem, przez który tenże zobowiązał się, do odbywania wszelkich prac pociągowych bydłem i narzędziem, P. Albert (biorąc przy tém na siebie odpowiedzialność za ostatnie) i opłacenia wszystkich do tychże prac potrzebnych robotników, za co pobiera on: 1mo, ⅕ część z całego omłotu zboża i roślin oleynych, po odtrąceniu w ziarnie nagrody młotarzom. 2do, Paszę dla 4 krów; 3tio, 4 sztuki półrocznych świn; 4to, 8 wybrakowanych owiec: 5to, gruntu pod wysiew 16 szefli (blizko 7½ korca) kartofli, i kawał roli pod kapustę i brukiew. Podobną ugodę zawarł P. Albert z innym włościaninem o wielkie roboty ręczne: za co tenże bierze ⅛ część z całego omłotu i kawał roli pod kartofle i pod len. Na przypadek zaś nieurodzaju, lub gradobicia, wyznaczył P. Albert tymże włościanom pewną ordynaryą.

System ten został zaprowadzony w kilku maiętnościach dzierżonych przez P. Albert i w jego własnych dobrach; i jeżeli można zawierzyć złożonym przez niego obrachunkom, okazała się ztąd w dochodach, w porównaniu z dawnieyszemi, ogromna przewyższka. Albowiem według dawnego zarządu, rozchod roczny maiętności Dornburg, w średnicy wynosił 1,171 talarow 10 groszy, a dochod surowy przynosił tylko 1,071 talarow 18 sr. gr. Według zaś nowego systemu, czysty dochod z tey maiętności, w pierwszym już roku, przyniosł 1,300 talarow, w innych majętnościach, jako to: w Ladenburg, Schwartzberg i Werlitz, system P. Albert okazał się także w skutkach korzystnym; przecież skutki te nie są tyle stanowcze, co poprzedni, gdyż nie są porównane z dochodem dawnieyszym.

Po ogłoszeniu publiczném nowego tego sposobu urządzenia gospodarstwa wieyskiego, liczne przeciw niemu ze wszech stron powstały zarzuty. Z pomiędzy agronomow niemieckich, naygłównieyszych przeciwnikow znalazł system ten w osobie P. Wulfen, który chlubnie jest znany publiczności agronomiczney, z matematycznego wyjaśnienia niektórych gałęzi gospodarstwa wieyskiego; tudzież i w P. Noa, który z naywiększą biegłością rozbierał rachunki będące podstawą otrzymanych przez system P. Albert wypadkow.

Zarzuty przez tychże Mężów systemowi w mowie będącemu, czynione, mogą się sprowadzić do następujących:

1mo, Jeżeli pieniądze zostali przyjęte za miarę powszechną wartości, to ztąd nastąpiło: że są do tego nayprzydatnieyszą; i że jak naybardziey ułatwiaią wszelkie interessa. Gdybyśmy je odrzucili, wpadlibyśmy w tenże sam odmęt i zamieszanie, w jakiémby się znaydowało Towarzystwo, gdyby środek ten zamiany, został zmnieyszony; a przez to utworzylibyśmy obfite źrzódło: niesprawiedliwości, bez rzędow i processow.

2do, Naybliższym skutkiem przyjęcia systemu P. Albert byłoby oderwanie od rolnictwa kapitałow; przez co znaydowałoby się ono w położeniu nader niekorzystném, względem innych gałęzi przemysłowych.

3tio, Nie jest rzeczą bynaymniey pewną, by pomnieysi rolnicy, stosunkowo taniey produkowali, aniżeli właściciele obszernych włości; albowiem, jeżeli pierwsi korzystnicy używają pracy; drudzy mają w tey mierze przewagę, jaką nam daje: wyższość naukowa, zachowania ścisłego porządku, wytrzymanie wyższych cen, i rachunkowości dobrze zrozumiana.

4to, Rozbierając z blizka złożone przez P. Albert rachunki, łatwo można spostrzedz, iż im zbywa na skrupulatności, że są niedokładne, i że w ogulności, nie są przekonywa-

jące: niektóre zredukowania są dowolne, niektóre wydatki całkiem pominięte. Naypewnieyszém zaś w tém wszystkiém jest to: że ogromna różnica, jaka się wykazała pomiędzy innemi według nowego a dawnego zarządu maiętności Dornburg, pochodzi po większey części z naygorszey, jaka być mogła, poprzednicy Administracyi rzeczoney maiętności, co PP. Wulfen i Noa, dostatecznie rachunkami wykazali.

Powiedzieliśmy już, że stan krytyczny rolnictwa poddał P. Albert pomysł do tego systemu smutne położenie, w jakiém się znaydują dziś właściciele dobr, przypisuje on:

1mo, Pewnemu przepychowi jaki od lat kilku w rolnictwie zaprowadzony został.

2do, Nadzwyczaynemu pomnożeniu się klassy niepracującey.

3tio, Prowadzenie handlu dobrami.

4to, Zwyczajowi płacenia gotowemi pieniędzmi wszelkich prac gospodarskich.

Tym to sposobem rolnictwo zamieniło się w pewien rodzay negocyacyi, a właściciel gruntowy, upada pod tróynym ciężarem: długow, podatkow i kosztow produkcyinych. Ostatnie uważa P. Albert za nayuciążliwsze, i przez zmnieyszenie ich, chciał rozpocząć reformę.

Do powyższego dodać tu jeszcze wypada, iż w celu poznania gruntownego systemu P. Albert. Towarzystwo rolnicze w Mülhausen wyznaczyło Kommissyą do roztrząśnienia onegoż. Z opinii teyże Kommissyi wykazuie się:

1mo, Że robotnicy P. Albert okazują wiele gorliwości w pracy.

2do, Ze są kontenci ze swego losu.

3tio, Ze wszelkie prace dokładnie są odbywane.

4to, Ze narzędzie rolnicze w lepszym znaydowały się stanie, aniżeli się tego spodziewano. Nakoniec:

5to, Ze każdy morg Magd. wydawał tal. 4 czystego dochodu.

Kommissya ta, porównywając stan obecny robotnikow P. Albert z dawnieyszym ich stanem, pierwszemu daje pierwszeństwo. Z tém wszystkiém, upatruje ona w przyjęciu tego systemu niektóre trudności, jako to:

1mo, Nieufność klassy wyrobniczey ku tym, dla których pracuje.

2do, Micyscowe stosunki, np. skoncentrowanie pracy w jedném mieyscu. Nakoniec:

3tio, W samey naturze uprawy ziemi, która częstokroć niedozwala obliczyć z pewnością ani potrzebney pracy, ani też otrzymać się mogących dochodow.

Stosownie do tey opinii rzeczoney Kommissyi, Towarzystwo rolnicze wyżey wzmienione mniema: że otrzymane przez P. Albert wypadki, nie są jeszcze ani tak pewne, ani tak doyrzałe, aby je przyzwoicie teraz ocenić można.

1. Przyczyna ta jest pewnie mylna: ponieważ jak u nas, tak i w Niemczech handel dobrami, który tak kwitnął przed weyściem Francuzow, (1806) już zupełnie ustał.

I ta przyczyna niezdaje mi się bynaymniey być słuszną. Wtenczas jedynie mogłaby ona mieć mieysce, gdyby produkta rolnicze żadnego pokupu niemiały; do czego jeszcze w Niemczech nieprzyszło; a więc byleby tylko zapłata czeladzi zastosowaną została do ceny produktow wieyskich w ów czas niepoymuję, dla czegoby tak wielka miała być różnica w wypłaceniu czeladzi surowemi produktami.

O dzierżawieniu dobr w ogulności i szczegulności.

Jest to rzeczą powszechnie znaną, iż w miarę powiększenia się dochodu rolniczego, wzrasta także dobre mienie mieszkańców, a z nimi ludność kraju. Dochod zaś ten, wtenczas się powiększa, gdy ziemia przez dobrze prowadzone rolnictwo, co raz bardziey żyźnieyszą się staje, a następnie: do wydania co raz obfitszych plonow się uspasabia. W ogulności to ma mieysce w tenczas, gdy rolnictwo zostaje w ręku właścicieli gruntu, a nie pod zarządem dzierżawcow, lub co gorzey: gdy jest obrabiane przez rolnikow najemnych, (Włościan panszczyznę odrabiających), których powodzenie onegoż, naymniey nie obchodzi. Interessem bowiem dziedzica

jest, prowadzić gospodarstwo w ten sposob: by co raz bardziey się udoskonalało, a tém samém co raz więcey produkowało; bo przez to z jedney strony zwiększa się jego roczny dochod; z drugiey zaś, wzrasta wartość jego wsi. Dzierżawcy zaś niechodzi wcale o polepszenie ogulne rolnictwa, ale raczey: o wyprowadzenie z ziemi przez ciąg swey dzierżawy, naywiększey massy spieniężyć się zaraz mogących produktow; chociażby to nastąpiło (jak też poniekąd zawsze przytrafia się) z naywiększém wsi wycieńczeniem. (O obrabianiu rolnictwa pańszczyzną zamilczam, bo szkodliwość tego ogulnie jest znana; a jeżeli się jeszcze u nas utrzymuje, to nie pochodzi z nieznajomości rzeczy, lecz z innych przyczyn, które od razu niemogą być usunięte). Dziedzic chętnie łoży w ziemię zbywający mu kapitał, bo jest pewnym, iż skoro go dobrze użyje, nawet i dziś, wróci się on z wysokim dla niego procentem; Dzierżawca zaś, jeśli zmuszony zostaje, przez ciąg swey dzierżawy, cóżkolwiek w ziemię włożyć, stara się on jak nayskwapliwiey wydobyć go z górą. „Polepszenie dobr,, mówi słusznie sławny Thaer: „jest rozkoszą dziedzi„ca; rozkoszą zaś dzierżawcy jest: napełnie„nie szkatuły złotem, z wnętrzności dzierżaw„ney ziemi wyssaném. Wieś jest ukochaną „żoną pierwszego; dla drugiego zaś, jest tylko „chwilową kochanką, z którą każdego czasu „rozstać się może“.

Z takowego to powtarzam krzyżowania się interessow dziedziców i dzierżawców wypływa ważny wypadek: iż tam, gdzie rolnictwo zostaje w ręku właścicieli, lub też w ręku dzierżawcow, zostających z dzierżoną ziemią w tychże samych stosunkach co jey właściciele, (jak to było dawniey ogulnie w Anglii,) (*) tam rolnictwo kwitnie, a rolnicy są zamożni; przeciwnie zaś: gdzie po większey części rolnictwo jest prowadzone przez dzierżawcow; a obrabiane pańszczyzną, tam w nayn ędznieyszym znaydować się musi stanie, a niedostatek i nieludność, smutnym być kraju udziałem. Albowiem lubo czasowy dzierżawca, wyprowadza z ziemi w czasie swey possesyi dość znaczną produkcyą, ale też w tenczas osłabia on siłę reprodukcyyną ziemi do tego stopnia, iż wiele czasu upłynie, za nim do dawney wróci rodzayności. Czego widok wsi, przechodzącey co lat trzy w ręce nowego dzierżawcy jest dostatecznym dowodem.

Z tém wszystkiém, iakkolwiek wydzierżawienie dobr jest złém, należy przecież do liczby tych niedogodności, bez których towarzystwo obeyść się niemoże: bo nie każdy posiada własną ziemię; bo Panowie dziedzice niechcą, lub też nie są w stanie trudnić się gospodarstwem; wielu więc z nich, przekłada wydzierżawienie wsi, nad oddanie jey w zarząd osobom dokładnym znajomości rolniczych nieposiadaiącém; nakoniec, wielu też dziedzicow, skłaniaią do wydzierżawienia swych majątkow okoliczności finansowe. A zatém nie o tém myśleć należy, jakby znieść zupełnie wydzierżawienie dobr; ale raczey by ile możności uczynić je naymniey szkodliwém dla ogułu.

Jeden tylko, według zdania naszego do tego, a zarazem do podźwignienia gospodarstwa naszego, pozostaje środek; a ten jest: zbliżenie, o ile to być może, interessu dzierżawcow do interessu dziedzicow względem swoich wsi: czyli mówiąc inaczey, połączenie interessu dzierżawcow z dobrem obcém i następném wydzierżonych im majątkow: co zaś w tenczas nastąpić może:

1mo, Gdy zakres dzierżawny na dłuższy czas się oznaczy;

2do, Gdy postępowanie dzierżawcy przy końcu okresu dzierżawnego, tak się opisze, iżby tenże był poniekąd mimowolnie znaglony, oddać dziedzicowi wsie w dobrym i płodnym stanie.

Zdaje nam się, iżby do tego było dostatecznem, obok innych zwyczaynych zastrzeżeń, zobowiązanie dzierżawcy do utrzymywania przez ciąg np. trzech ostatnich lat

(*) Patrz Einleit. zur Kentuis, d. Englis, Landw. vom Thaer. Art. O wydzierżawieniu w Anglii; lub też ten sam Art. w Dziele: Opis gospodarstwa trzy-polowego urządzanego iak być powinno. Warszawa, 1829, kar. 101.

dzierżawy, takiey liczby Inwentarza, (a to w dobrym stanie mianowicie zimową porą) jakaby się okazała potrzebną do zachowania ziemi w stanie żyznym przy oznaczonym systemie gospodarskim: np. Majętność N. ma gruntu oromego morgow 1,000, gospodarstwo ma być trzy-polowe bezugorowe; (*) Do używania ziemi potrzeba nawozu np. fur około 5,000, ten wyda bydła rogatego np. sztuk 400. Dzierżawca więc jest obowiązany utrzymywać przez ciąg ostatnich trzech lat rocznie tyle Inwentarza, (którego gatunek zostawia się jego woli) by ten, zredukowany na bydło rogate, według zasad Ekonomicznych pod względem wydania nawozu, odpowiadał przepisaney liczbie. Wszakże byleby warunek ten był skrupulatnie wypełniony, w czém Kontrolla niebyłaby trudną, a przy tém Inwentarz zimową porą obficie był karmiony i nawoz, jak się ma rozumieć, z gruntu oddalony nie został, w takowym, mówię, razie, o wypełnienie roli, naymnieyszey niebyłoby obawy.

Tak jest, jedynie przez przedłużenie zakresu dzierżawnego rolnictwo podniesione bydź może; a przez dzierżawy trzy-letnie, mianowicie przy obecnych handlowych stosunkach, koniecznie upaść musi. Wszakże myśl ta nie jest bynaymniey nowa; wielu z Panow dziedzicow i Panow dzierżawcow o tey prawdzie jest zupełnie przekonanych. Tym czasem, silna moc nawyknienia, wstręt do nowych urządzeń, każdemu niemal człowiekowi wrodzony, nieznajomość innego dogodnieyszego sposobu wydzierżawienia, nakoniec i obawa Panow dziedzicow o spustoszenie dobr, skoro te na dłuższy czas będą wypuszczone, a nieznajomość własnego interessu ze strony Panow dzierżawcow, utrzymuje zwyczay ten, nietylko u nas, ale i w innych krajach, z naywiększą stratą dla dziedzicow, dla dzierżawcow i dla ogulnego dobremienia dla dziedzicow: ponieważ większą summę dzierżawną otrzymaćby mogli, wydzierżawiając dobra na lat 12— 15— 18; a przy tém nietylkoby niebyła zniszczoną, lecz owszem w przyzwoitym utrzymaną stanie, dla dzierżawcow, ponieważ ci mając sobie zapewnione dłuższe posiadanie dzierżawy, a następnie niejaką pewność zbierania prac swych owocow: więceyby się przywiązywali do ziemi, skwapliwiey w swey sztuce wydoskonalili: bo już nie wyssanie ostatnich żywiołow z ziemi, ale dokładna oney kultura, zapewniałaby im rzeczywiście, pewne, znaczne i sumienne korzyści.

W takim rzeczy położeniu, każda wiadomość, ważny ten przedmiot wyjaśniająca i zbliżająca obie strony do poznania swego interessu, dla nich, a następnie i dla ogułu być musi korzystną. Tą myślą powodowani, wyłożyliśmy w uwagach nad dziełem: Opis gospodarstwa trzy-polowego, jak być powinno urządzonego, przez P. Elsner. Warszawa 1829, zwyczayny sposob wydzierżawienia w Anglii. Przecież nie dla tego, jak się ma rozumieć, byśmy tameczne postępowanie w tey mierze, ziomkom naszym bezwarunkowo polecać mieli, jak raczey, by przedmiot w mowie będący, ze wszech stron poznanym, rozważonym i ocenionym przez nich został.

Z tego samego powodu umieszczamy tutay odezwę Towarzystwa centralnego rolniczego Sekwany i Oazy, do dziedziców, w celu ich skłonienia do zawierania z dzierżawcami kontraktow na dłuższy czasu zakres, albowiem odezwa ta, zawiera tak zbawienne rady, iż obeznać z niemi rodakow naszych, za obowiązek sobie uważamy. Po krótkich uwagach na wstępie odezwy umieszczonych jedynie do krajowych zwyczajow zastosowanych, ciąg jey dalszy jest następny:

Towarzystwo uważa zatém przedłużenie zakresu dzierżawnego, przynaymniey aż do lat 12 za niezbędnie potrzebne, a nawet okres ten uważać należy jako naykrótszy, w którym dzierżawca może mieć dla siebie zwrócone koszta na poprawę gospodarstwa wyłożone; a przy tém także i niejaką za pracę i trudy nagrodę; Ale przedłużenie to dzierżawy, uchyliłoby to zupełnie dla dzierżawcow zamierzonego skutku, gdyby PP.

(*) W kalendarzu rolniczym na rok 1830 na stroni: 1 wskazane są wzory do takowegoż gospodarstwa.

dziedzice mieszać się zbytnie chcieli do ich zarządu, pod czas większey części zakresu dzierżawnego. Okoliczność zaś ta wskazuje potrzebę zmienienia zwyczaynego artykułu dzierżawnego następuiącego: „Dzierżawca jest obowiązany orać, gnoić, siać w przyzwoitym czasie i właściwey porze czasu; nigdy zaś inaczey prac tych nie ma przedsiębrać", a to tém bardziey, iż warunek ten przypuszcza uprawę ziemi w trzech polach, a mianowicie: ugor, oziminę i jarzynę.

Zamiast tego artykułu, Towarzystwo proponuje następujący: „Dzierżawca jest obowiązany ziemię orać, gnoić i w przyzwoitey porze czasu na usiew uprawić i obsiać; zaprowadzić ma na każdym kawałku ziemi jemu wydzierżawioney, koley przemienną, jaka mu się zdawać będzie nayprzyzwoitszą i naykorzystnieyszą. Moc ta, zmienienia dawnego systemu, i uprawienia ziemi według upodobania, udziela się dzierżawcy na cały ciąg okresu dzierżawnego, wyiąwszy trzy ostatnie lata, w których obowiązany jest uprawiać ziemię sposobem trzy-polowym, jaki dziś jest w zwyczaju, (*) jednakowoż to części ziemi orney, podzieloney w równey części na każde z trzech pol, ma być obsianą lucerną, koniczyną, lub innemi przynaymniey lat 2— 3— 4 trwałemi roślinami i część tey roli, dzierżawca wychodzący, swemu następcy w jak naylepszym stanie oddać powinien; użytek zaś z niey służyć ma dzierżawcy wychodzącemu aż do zupełnego jego oddalenia się.

Rzecz powszechnie znana, iż przy końcu dzierżawy, dzierżawcy mało dbają o słomę i mitrężą ją daremnie. Wprawdzie dziedzice pozwalają onęż przedawać, atoli jedynie pod warunkiem sprowadzenia zamiast niey, stosowney ilości nawozu. Warunek ten niema na gospodarstwo złego wpływu do póty, do póki pomnożenie nawozu i pognojenie nim ziemi, jest interessem dzierżawcow. Wreszcie nadużyciu onegoż właściciele zapobiedz mogą, dodaiąc w kontraktach do powyższego warunku: że w ostatnich latach słoma wszelkiego rodzaju, tudzież plewy, posłady i inne odchody stodolne, powinny być w gospodarstwie użyte, bądź to na pasze dla bydła, lub też bezpośrednio na nawoz zgnojone (*). Byłoby także stosownie w celu oznaczenia wysokości ścierniska, dodać: że w ostatnich 2ch latach, dzierżawca zboża z pola tak ma zbierać, jak w poprzednich latach: to jest: ściernisko pszenne i owsiane, nie ma być wyższe nad ściernisko jego sąsiadow.

Mianowicie należy dobrze obwarować wszystko to, co dąży do utrzymania pol w przyzwoitym stanie; dla tego to, aby uniknąć nadużycia innego rodzaju, często wydarzającego się przy oddaleniu się dzierżawcy, Towarzystwo radzi umieścić w kontrakcie następujący warunek: że wszystek nawoz i materye za nawoz służyć mogące,

---

(*) Trudno jest poiąć jak Towarzystwo rolnicze, warunek tak bardzo niestosowny proponować może; skoro ono uznaje jak też jest w rzeczy samey, gospodarstwo przemienne zakorzystnieysze od trzy-polowego, pocóż ma dzierżawca wracać do ostatniego, zaprowadziwszy już raz pierwsze? czyż czyni to z obawy, by się nietrafił dzierżawca, przekładaiący płodozmienne gospodarstwo dobrze urządzone, nad trzy-polowe ugorowe? (coby wcale nieczyniło zaszczytu rolnikom francuzkim). A potém widać oczewiście, iż toż szan. Towarzystwo, nie zwróciło uwagi na trudności, jakie towarzyszyć zwykły przeistaczaniu jednych systemow rolniczych na drugie, kiedy przemiany onych tak lekce sobie waży przypuśćmy np. iż dzierżawca ma kontrakt na lat 12, że trzy-polowe gospodarstwo chce przeistoczyć na siedm pol., bo jego stosunki i mieyscowość, właśnie takiego podziału wymagają; i zatém potrzebuje pięć lat czasu do przeistoczenia gospodarstwa; (Urząd gosp. tom 2gi karta 250) do zupełnego jego obeyścia kolei, lat 7. Teraz więc dopiero gospodarstwo ma zupełnie urządzone, które w następnych latach ma zwrócić wyłożone koszta i wynagrodzić jego pracę i zabiegi, atoli chcąc się uiścić w przyiętym obowiązku już on teraz poniekąd rozpoczynać powinien odwrótne pierwszemu działanie, by oddał w przyzwoitym stanie gospodarstwo trzy-polowe.

(*) Żadney wątpliwości niepodpada, iżby to było stosownieyszém; atoli chcąc oznaczyć ilość każdego rodzaju, potrzeby wprzódy oznaczyć system rolniczy, jak ma być prowadzony; albowiem jeden wymaga więcey bydła pociągowego niż inny, naylepiey zapewnie byłoby oznaczyć ogulną ilość inwentarza, bądź to użytkowego lub pociągowego.

skądkolwiek one pochodzą, czy to ze stajeń, lub obor, chlewow, owczarni, gołębnikow, należą do gruntu i z niego niemogą być oddalone.

Nakoniec jest jeszcze jeden przedmiot, na jaki Towarzystwo zwraca szczególniey uwagę PP. dziedzicow, to jest: na ilość inwentarza użytkowego i pociągowego, do którey utrzymywania dzierżawca ma być zobowiązany. Zwyczayne warunki dzierżawne oznaczają: iż wieś ma być zaopatrzona: w narzędzia rolnicze, w bydło pociągowe i użytkowe, do prowadzenia gospodarstwa potrzebne, ale nie oznaczają wcale ilości onych. Stosownie zatém byłoby, oznaczyć ilość każdego rodzaju źwierząt, jaką dzierżawca trzymać jest obowiązany.

Wszakże nowe warunki, jakie wspomniona Kommissya, złożona po większey części z właścicieli i nayznakomitszych w Departamencie rolnikow proponuje do kontraktow dzierżawnych na dłuższy czas okresu, powinny przekonać dziedzicow dobr ziemskich, iż taż Kommissya miała zawsze na pierwszym względzie dobro dziedzicow. Tak jest, niech się zechcą przekonać: iż to jest z jedney strony własny interess dziedzicow; z drugiey zaś uczucie słuszności, które skłoniło Towarzystwo do wezwania Panow dziedzicow, by zechcieli udzielać swoim dzierżawcom dłuższego zakresu dzierżawy; a to, aby ostatni mogli korzystniey użyć swych środkow, i z większą sprężystością przyłożyć się do podźwignienia rolnictwa: albowiem żadney niepodpada wątpliwości, iż dziś, jedynie tylko nieszczęśliwy zwyczay trzy-letniego wydzierżawienia, wstrzymuje u nas udoskonalenie się rolnictwa.

Srodek gubienia gąsienic.

Bierze się kawałek lnianego płótna, tak długi iak szeroka grzęda, rozciąga się takowy w ramie z drotu, smaruje się łojem i posypuje miałko utłuczoną siarką; z drugiey strony od wierzchu macza się dobrze wodą, aby się płótno niespaliło, zapaliwszy siarkę z łojem, przeciąga się po jarzynie wzdłuż grzędow: gąsienice opadną natychmiast, a motyle na takiey iarzynie więcey siadać nie będą.

O łatwém hodowaniu drzew brzoskwiniowych i morelowych w naszym klimacie: czyli o użytku ścian południowych.

Drzewa brzoskwiniowe i morelowe, pochodząc z ciepłych południowych krajow, sadzone tak, iak insze drzewa, rzadko u nas wytrzymują zimy mocnieysze, równie jak rzadko wydają zupełnie doyrzałe owoce.

Ażeby tedy i mrozy niebyły im szkodliwemi i ażeby ich owoce tyle delikatne, dosyć miały słońca do dobrego doyrzewania, następuiącym sposobem postąpić należy:

1, Drzewa brzoskwiniowe i morelowe powinny być sadzone pod ścianami domów lub innych budowili na południe obróconemi nie daley, iak o cali 12 od ściany.

2, Odległość tych drzew między sobą dosyć iest dać po łokci sześć.

3, Na zimę, to iest, w początku Listopada każde z tych drzew, tak młode iak starsze, obowiązać należy w słomę od ziemi aż do wierzchołka; która słoma zdeymuie się na wiosnę w ten czas, gdy drzewa te maią się rozwijać albo rozkwitać.

Tym sposobem utrzymywane w naszym klimacie, pod ścianą południową, używać będą temperatury powietrza, zbliżoney bardzo do tey w iakiey naturalnie rosną; gdyż mrozy pod ścianami na południe obróconemi, daleko są mniey znaczące, iak na otwartém powietrzu, a słońce południowe w letniey porze, wywierać będzie naypomyślnieyszy wpływ na zupełne doyrzewanie owocow.

Tak sadzone niepotrzebuią nawet rozpinania gałęzi na ścianach, lecz w naturalnym kształcie rosnąć mogą z pożytkiem. dosyć iest tylko zaprowadzić gatunki drzew okulizowanych, gdyż z pestek sadzone dzikie wydają owoce.

WIADOMOŚĆ KIEDY W GRODNIE POCZTA ODCHODZI.

Na trakt przez Białystok i Brześć Litewski w Gubernije: Wołyńską, Kijowską i Podolską; do Odessy i Obwody: Białostocki i Bessarabski, oraz do Królestwa Polskiego; przez Radziwiłłow do Austryi i drugich Państw za oną położonych, w Niedziele i Czwartki.

Na trakt przez Wilno do St. Petersburga i Moskwy, oraz do wszystkich Wielko-Rossyyskich Guberniy; do Kurlandyi, Liflandyi, Finlandyi, Szwecyi i Prusy, przez którą do innych Państw, ich Koloniy, Gibraltar i Amerykę odchodzi.

Na trakt przez Lidę w Gubernije: Mińską i wszystkie Mało-Rossyyskie; w Obwody: Taurycki i Kaukazki, i do Gruzyi.

Na trakt przez Wołkowysk do Guberniy: Kijowskiey, Wołyńskiey i Podolskiey; do Odessy, Obwod Bessarabski i Konstantynopola; do Austryi i drugich Państw w tey stronie leżących; a przez Brześć Litewski do tych mieysc i Królestwo Polskie, we Wtorki i Piątki.

Przyimowanie zaś na wszystkie powyższe trakty Korrespondencyi odbywa się w też dni od godziny 7mey do 12tey z rana.

SWIĘTA I POSTY STAROZAKONNYCH.

STYCZEŃ
Od 3 miesiąca Szwat do 4 Oder Ryszon.

13, Szabas Szyre i Chamisze oser biszwat. Dzień radosny.
28, Rosz-chodesz Oder Ryszon (Nów miesiąca Oder 1go).
29, Drugi dzień Rosz-chodesz.

LUTY
Od 4 mca Oder Ryszon do 2 Oder Szeyni.

11 i 12, Purym Koten (purym mały). Dzień radosny.
27, Rosz-chodesz Oder Szeyni (Nów miesiąca Oder 2go).
28, Drugi dzień Rosz-chodesz. Dni radosne.

MARZEC
Od 2 miesiąca Oder Szeyni do 4 Nisan.

12, Post Estery Królowey.
13, Purym. (Dzień wielce radosny ze zguby Hamana).
14, Szuszan purym. (Dzień w mieście Szuszan, niegdyś stołecznem Perskim) Radosny.
29, Rosz-chodesz Nisan (Nów mca Nisan).

KWIECIEŃ
Od 4 miesiąca Nisan do 4 Ir.

11, Post pierworodnych.
12, Peysach. (Dzień 1 Wielkanocy, czyli wyiście z Egiptu).
13, Drugi dzień święta.
14, 15, 16 i 17, Cholhamoed. (Powszedne dni między świętami, w których ubodzy ludzie mogą bawić się handlem i rzemiosłem).
18, Siódmy dzień święta.
19, Ostatni dzień święta.
20, Isru chag. (Przydatek do święta) Radosny.
27, Rosz-chodesz Ir (Nów miesiąca Ir).
28, Drugi dzień Rosz-chodesz.

MAY
Od 4 miesiąca Ir do 6 Sywan.

7, 10 i 14, Taynes behab. (Post niektórych pobożnych Izraelitow, w Poniedziałek, Czwartek i Poniedziałek.
15, Lag baomer (33ci dzień od Wielkanocy) Radosny.
27, Rosz-chodesz Sywan. (Nów mca Sywan).

29, 30 i 31, Szelosze jeme hagbala. (Przygotowanie się do przyięcia Praw Boskich) Radosne.

CZERWIEC
Od 6 miesiąca Sywan do 6 Tamuz.

1 i 2, Szewues (Swięto tygodniowe, to jest, 7dém tygodni od święta Wielkanocy).
3, Isru chag. (Przydatek do święta) Radosny.
15, Taynes chof Sywan. (Post w niektórych Prowincyiach).
25, Rosz-chodesz Tamuz (Nów mca Tamuz).
26, Drugi dzień Rosz-chodesz.

LIPIEC
Od 6 miesiąca Tamuz do 8 Ow.

12, Szywe oser betamuz. (Post, dzień zburzenia Jerozolimy).
25, Rosz-chodesz Ow (Nów miesiąca Ow).
28, Szabath chazon. (Szabath czytania Proroctwa i widzenia Izajasza).

SIERPIEŃ
Od 8 miesiąca Ow do 9 Elul.

2, Tysze beab. (Dzień spalenia Kościoła świętego) żałobny i post ścisły.
4, Szabath Nachmu (Sobota Pocieszenia) Radosny.
8, Chamisze oser be Ow (15 dzień miesiąca Ow, radosny.
23, Rosz-chodesz Elul (Nów miesiąca Elul).
24, Drugi dzień Rosz-chodesz.

WRZESIEŃ
Od 9 miesiąca Elul do 10 Tyszry.

16, Szlichot (dni pobożne, że przede dniem się modlą codzień, aż do dnia 2 8bra).
22, Rosz Haszono. (Nowy Rok 5,595.
23, Drugi dzień nowego roku.
24, Cum Gdaliohu (Dzień postu za Gedalijaszem).

PAZDZIERNIK
Od 10 miesiąca Tyszry do 11 Cheszwan.

1, Jom Kiper, czyli dzień expiracyi oczyszczenia się z grzechow — Post ścisły z wielką solennością do nabożeństwa przez cały dzień.
6, Sukas. (Swięto namiotow).
7, Drugi dzień święta namiotow.
8, 9, 10 i 11, Cholhamoed. (Powszedne dni między świętami, w których ubodzy ludzie mogą bawić się handlem i rzemiosłem).
12, Hoszana Raba. (Wybaw pomocą wielką).
13, Szemini Acereth. (Osmy dzień zamknienia święta).
14, Symchat Thora. (Pocieszenia się z Zakonu Bożego).
15, Isru chag. (Przydatek do święta) Radosny.
21, Rosz-chodesz Cheszwan (Nów miesiąca Cheszwan).
22, Drugi dzień Rosz-chodesz.
29, Listo: 1 i 5, Post behab (post niektórych pobożnych Izraelitow w Poniełek, Czwartek i Poniedziałek).

LISTOPAD
Od 11 miesiąca Cheszwan do 11 Kislew.

20, Rosz-chodesz Kislew (Nów miesiąca Kislew).
21, Drugi dzień Rosz-chodesz.

GRUDZIEŃ
Od 11 miesiąca Kislew do 12 Teywes.

Od 15 do 23, Osim dni Chanuka. (Odnowienie czyli poświęcenie Kościoła Bożego).
20, Rosz-chodesz Teywes (Nów miesiąca Teywes).
21, Drugi dzień Rosz-chodesz.
30, Asore Betewes. (Post 10 dnia miesiąca Teywes, w którym było pierwsze oblężenie Jerozolimy).

O ZAĆMIENIACH.

W tym roku trzy zaćmienia słońca i dwa zaćmienia xiężyca przypadną dla mieszkańcow ziemi; z tych jedno tylko zaćmienie xiężyca da się widzieć na horyzoncie Wileńskim.

Zaćmienie xiężyca. Początek zaćmienia dnia 4 Grudnia o godzinie 5 minucie 0, środek o godzinie 6 minucie 29, a koniec o godzinie 7 min: 58 z rana.

Jarmarki pryncypalnieysze Kraiowe i Zagraniczne.

Antolepta w Guber: Wileń: w Pcie Wilkomierskim nowo-założone w dniach Niedzielnych: 1, Po Nowym roku, 2, Po Gromnicach, 3, Na 4m tygod. Wielkie: Postu, 4, Po S. Janie Chrzcicielu, 5, po S. Annie, 6, po S. Bartłomieju, 7, Po Symona i Judy Apostołach, 8, po S. Marcinie.

Berdyczew: 1szy 13 Stycznia. 2, w N. Białą. 3, 12 Junii. 4, 15 Augusta. 5, 1 Listopada.

Bieszenkowicze: W dzień SS. Piotra i Pawła.

Bobróysk: 1szy, Na 3 Króle, 2, Na S. Mikołay, t. j. 9 Maja. 3, Na Pokrowy P. Maryi, każdy po 2 tygodnie.

Chasłowicze: Dnia 24 Lipca.

Dołhinów: Na Wniebowstąpienie Pańskie.

Druja: Na 3 Króle.

Homla: Na Nowy Rok.

Janiszki: 1, Na Gromnicz. P. Maryi. 2, Na Srzodopoście. 3, Na Boże Ciało.

Jeziorosy: 1szy w Niedzielę pierwszą po Jarmarku Widzkim 3 Królskim. 2, 15 Augusta według nowego Kalendarza.

Iłukszta: 1szy na 3 Król. 2, na Grom. P. M.

Krasław: 1szy Od Niedzieli mięsop: do wielkiego postu. 2, od 22 Julii do 1 Augusta.

Kalwarya: w Niedz. po Nawiedzeniu P. M.

Królewiec: 24 Junii według nowego Kalen.

Linków: w Niedzielę po Szkaplern. P. M.

Lubawicze: 1, Na 3 Króle. 2, W dzień SS. Piotra i Pawła.

Lipsk: 1, Na Nowy Rok. 2, 24 Apryla. 3, W d. S. Michała Arch. według now: Kal.

Oswiey w Guber: Witebskiey: 1, W ostatni Piątek przed Swiętym Piotrem. 2, Na Borysa, to je: dnia 24 Julii.

Ostrowno: Na Wniebowzięcie P. Maryi.

Płungiany: 1, w Poniedziałek zapustny. 2, Na narodz. S. Jana.

Poswol: Także w tym dniu.

Radoszkiewicze: W dzień SSS. Tróycy.

Rogów: w Niedzielę po Wniebowzię. P. M.

Rogoło: 1szy Na Wniebowstąpienie Pań. 2, Na Boże Ciało. 3, na S. Michał.

Sałanty: 1szy, na 3 Króle. 2, Na S. Maryą Magd: 3, Na S. Roch. 4, Na Aniołow Str:

Smorgonie. Na Srzodopoście.

Swisłocz: Po Zelwiańskim poczyna się.

Szkłów: 1, w N. Wstępną. 2, Na Boże Ciało.

Szczuczyn: 1szy na Maryą Magdalenę. 2, W dz. Symona Judy według nowego Kalen.

Szaty: W dzień Swiętey Tróycy.

Szydłow: Na Narodzenie Panny Maryi.

Szymbórg: w Niedzielę po Wniebowz. P. M.

Uciana: w Pcie Wiłkomier: 1, Na Gromni. 2, Na Wniebowstąp: Pań. 3, na Boże Ciało 4, Na Aniołow Stróżow, ma tygod. Jarm.

Warszawa: 1, w 2 Poniedz: po Ss. Fili: i Jakóbie. 2gi, w 3 Poniedz. po wszystkich SS., trwaią po 3 tygod. według now. Kalenda.

Widze: 1, w Niedzielę po 3 Królach. 2, Na Srzodopoście. 3, Na N. P. Maryą Szkapler.

Wilno: Od 23 Apryla do 15 Maia corocznie.

Wiłkomierz: W dzień SS. Piotra i Pawła.

Worno: w Niedzielę po SS. Pietrze i Pawle.

Wysokie: W dzień S. Jakóba Apostoła według nowego Kalendarza.

Zelwa: W dzień Swiętey Anny według Kalendarza Ruskiego.

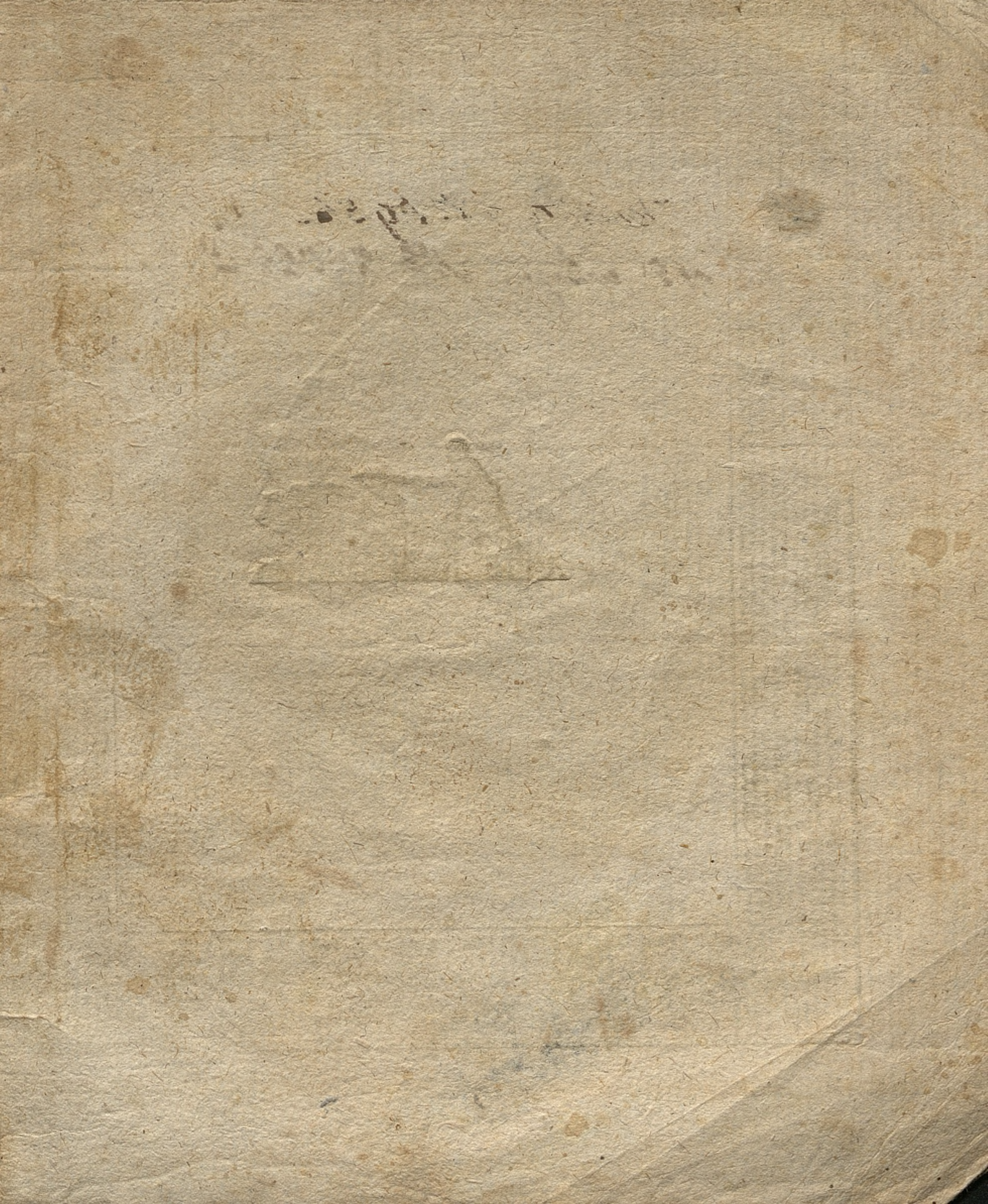
TABELA

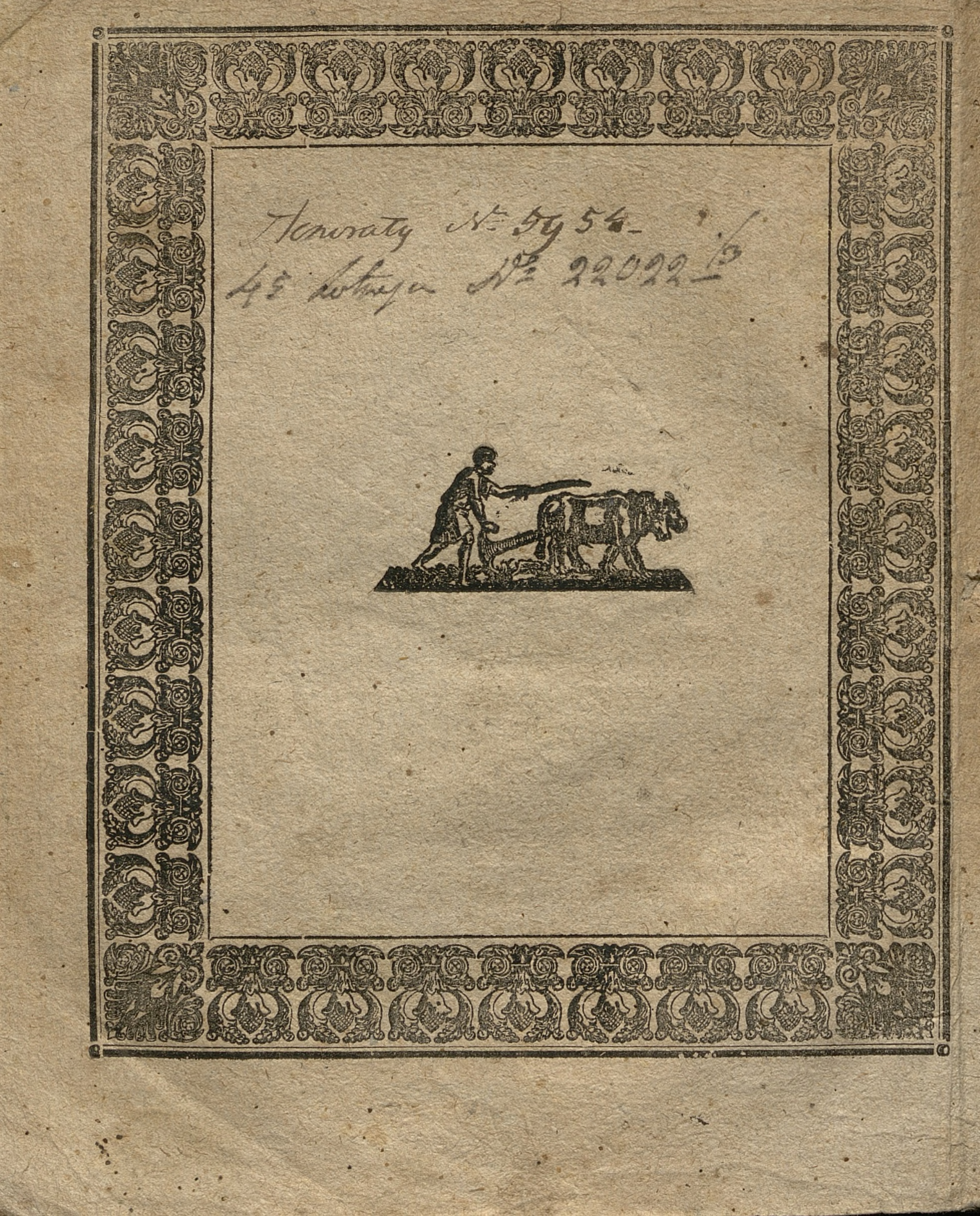
Wschodu i Zachodu Słońca.

D.	STYCZEŃ.				L U T Y.				MARZEC.				KWIECIEŃ.				M A Y.				CZERWIEC.			
	wschód.		zachód.		wschód.		zachód.		wschód.		zachód		wschód.		zachód.		wschód.		zachód.		wschód.		zachód.	
	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.
1	8	12	3	50	7	17	4	42	6	13	5	44	4	59	7	0	4	2	7	58	3	25	8	35
3	8	10	3	52	7	13	4	47	6	8	5	52	4	56	7	4	3	58	8	2	3	25	8	35
5	8	8	3	56	7	9	4	52	6	3	5	57	4	52	7	8	3	54	8	5	3	24	8	35
7	8	5	3	57	7	4	4	6	5	58	6	2	4	48	7	13	3	52	8	7	3	24	8	35
9	8	0	4	0	7	0	5	0	5	54	6	6	4	45	7	17	3	49	8	12	3	23	8	35
11	7	56	4	4	6	56	5	5	5	50	6	11	4	40	7	21	3	45	8	16	3	24	8	36
13	7	52	4	8	6	50	5	10	5	44	6	16	4	36	7	25	3	40	8	18	3	24	8	36
15	7	48	4	12	6	43	5	15	5	39	6	20	4	32	7	29	3	38	8	20	3	25	8	35
17	7	45	4	15	6	40	5	19	5	34	6	24	4	28	7	33	3	35	8	22	3	25	8	34
19	7	43	4	17	6	35	5	24	5	30	6	30	4	26	7	36	3	33	8	26	3	26	8	33
21	7	39	4	20	6	30	5	29	5	27	6	34	4	20	7	39	3	31	8	28	3	28	8	32
23	7	31	4	28	6	24	5	33	5	20	6	38	4	16	7	43	3	30	8	28	3	30	8	30
25	7	26	4	27	6	22	5	37	5	17	6	42	4	12	7	47	3	29	8	30	3	32	8	28
27	7	24	4	33	6	18	5	41	5	12	6	48	4	9	7	50	3	28	8	30	3	34	8	26
29	7	22	4	37	—	—	—	—	5	7	6	53	4	6	7	53	3	26	8	33	3	36	8	24
31	7	20	4	40	—	—	—	—	5	3	6	58	—	—	—	—	3	25	8	34	—	—	—	—

D.	LIPIEC.				SIERPIEŃ.				WRZESIEŃ.				PAZDZIER.				LISTOPAD.				GRUDZIEŃ.			
1	3	30	8	22	4	30	7	30	5	36	6	22	6	43	5	17	7	45	4	13	8	22	3	36
3	3	41	8	18	4	33	7	24	5	40	6	18	6	48	5	12	7	49	4	11	8	23	3	35
5	3	43	8	16	4	38	7	20	5	44	6	14	6	52	5	18	7	53	4	9	8	24	3	35
7	3	46	8	14	4	42	7	18	5	48	6	10	6	56	5	4	7	55	4	6	8	25	3	35
9	3	49	8	11	4	46	7	14	5	53	6	5	7	0	5	0	7	57	4	2	8	25	3	34
11	3	51	8	8	4	50	7	10	5	58	6	2	7	4	4	56	8	0	4	0	8	26	3	35
13	3	54	8	6	4	54	7	5	6	2	5	58	7	9	4	50	8	3	3	56	8	25	3	36
15	3	57	8	2	4	56	7	1	6	6	5	53	7	13	4	45	8	6	3	54	8	24	3	37
17	4	0	8	0	5	2	6	56	6	10	5	48	7	17	4	40	8	9	3	50	8	23	3	38
19	4	4	7	55	5	7	6	51	6	16	5	43	7	21	4	35	8	12	3	48	8	23	3	39
21	4	8	7	51	5	12	6	46	6	21	5	38	7	24	4	34	8	14	3	46	8	22	3	40
23	4	11	7	48	5	16	6	41	6	25	5	33	7	28	4	29	8	16	3	44	8	21	3	41
25	4	14	7	44	5	21	6	36	6	30	5	28	7	33	4	26	8	18	3	42	8	19	3	43
27	4	17	7	39	5	25	6	34	6	34	5	22	7	37	4	22	8	20	3	40	8	17	3	45
29	4	20	7	36	5	29	6	30	6	38	5	19	7	41	4	20	8	21	3	47	8	15	3	47
31	4	24	7	32	5	34	6	26	—	—	—	—	7	44	4	15	—	—	—	—	8	13	3	50

Honoraty No 5954
45 loterya No 22022